

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

AZ alkotás embere.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület tavaszi közgyűlésén meghatározó ünnepség folyt le. A hívek szeretettel ünnepelték Sulyok István püspököt abból az alkalomból, hogy ezelőtt 50 esztendővel kezdte meg egyházi szolgálatát, mint okleveles lelkész.

A hosszú évtizedek nagyobb felét Sulyok István az oradeai egyházközség papi állásában töltötte. Itt számára bőséges alkalom nyílt, hogy értékes képességeit kifejlessze. Az eleven létketűs, fejlődő városban az igehirdetésre, pásztori

munkára, egyházkerületi tevékenységre egyformán nagy gondot kellett fordítania, hogy a versenyben meg tudja állni a helyét. Sulyok István nemcsak megállta helyét, de olyan érdemeket szerzett, amelyek az egyházmegye esperesi székébe emelték.

Itt találta őt az uralomváltozás. Az új viszonyok új feladatok elé állították Sulyok István képességeit. Pár évi próbálkozás után ugyanis kiderült, hogy a királyhágómelléki népes egyházközségek nagy számát nem lehet az erdélyi református püspökség keretében megszervezni és kormányozni. Nemcsak

a távolság, de az alföldi egyházközségek történelmi fejlődése is nagy akadályokat gördített az összeolvadás elé. A királyhágómelléki híveknek önálló egyházkerületté kellett szerveznedniök, külön püspöki fennhatóság alá kellett helyezkedniök.

A feladat nehéz volt, hiszen nemcsak a belső nehézségeket kellett áthidalni, hanem az államhatalom hozzájárulását is meg kellett szerezni. — Lelki vezető bizonyosan nem egy akadt volna a népes egyházkerületben, de olyan emberre volt szükség, aki az egyházi kormányzat központi szervezését is végre tudja hajtani s a kormányzat anyagi eszközeit is elé tudja teremteni.

Az egyházkerület megtalálta a gondviselésre embert akkor, amikor Sulyok Istvánt ültette a püspöki méltóságba. — Sulyok István néhány év

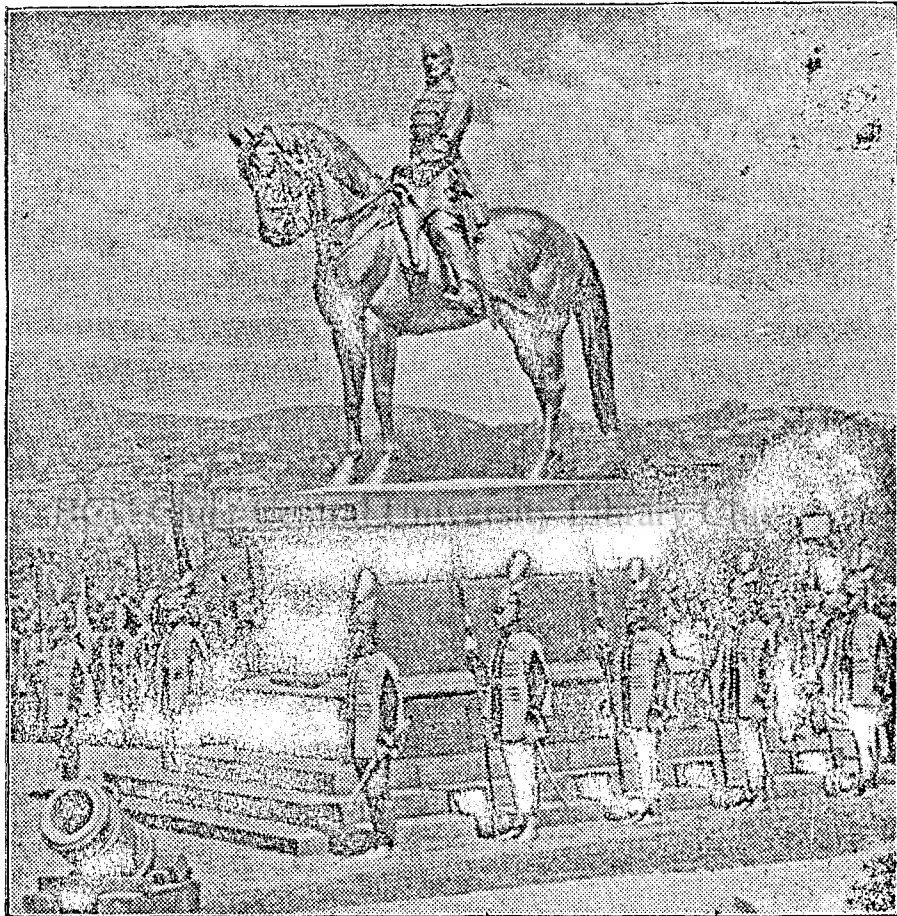
Sulyok István.

telkes és hozzáértő munkájával a királyhágómelléki református egyházközséget tömör, összetartó, egy szellemben dolgozó, helyes rendben tartott kormányzati egységbe tömörítette. S előrelátó bölcs magatartásával az államhatalom jóváhagyását is meg tudta nyerni az egyházkerület fölállítására.

Ezzel a munkájával nemcsak egyháza, de az egész magyarság megítélése szerint történelmi érdemeket szerzett. A mi nehéz helyzetünkben az is tiszteletet, becsülést érdemel, aki megtart valami értékes intézményt, annál inkább megérdemli hódolatunkat az olyan ember, aki intézményt, új szervezetet tud életre hívni.

Sulyok István püspök ünneplésében tehát az egész erdélyi magyarság testvéri szívvél vesz részt és mindnyájan csatlakozunk ahhoz a kívánsághoz, hogy szerzett érdemeit hosszú időn át egészséggel, munkabírással, böles intézkedésekkel és maradandó alkotásokkal gyarapíthassa.

Görgey szobra.

Görgey Arthur lovas szobra Budapesten.

Egyik előző számunkban méltattuk azt a nevezetes eseményt, hogy Budapesten Görgey Arthur emlékeztetének dicsőségére lovas szobrot állítottak. A szobor Budavárának azon a pont-

ján áll, ahol 1849 tavaszán a hős honvédek győzelmesen megrohmozták a vár falait. Képünk a szobrot ábrázolja a fölavató ünnepségek idején.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

Bodor, a székely ezermester.

Gyermekkoromban nem egyszer ámbolyogtam a volt Marosvásárhely város főterén, ahonnan Erdőszentgyörgyről szekereztünk be édesapámmal, ha ruha, cipő, meg miegymás kellett nekem, a süivölvény diáknak. Hát mondom, ilyenkor megálltam a főtéren, egy apró kupolaszerű építmény előtt. Ott díszlet akkor a Kosuth, meg a Behm apó szobra is, de engem ez az építmény érdekelt, mert én is tudtam, hogy híres valami ez: a Bodor Péter kutja, amely valamikor a világ nyolcadik csodája volt, mert mikor a szomszédos vártemplom tornyában elütötte a déli 12-öt, a kut szép zeneszórára gyűjtött a járókelők nagy gyönyörűségére. Azóta megváltozott a világ. A szobrok eltűntek a város főteréről, a Bodor Péter kutjának már a nyoma sincs meg. A kut zenélőszerkezetét felvitték állítólag a magyar fővárosba, hogy újból összeállítsa valamelyik agyafurt elme. Na, de menjünk rendre.

Bodor Péter pompás példája volt a maga idejében a kivételes tehetséggel megáldott vad zseniknek, akiket a közszólás jó jellemzéssel ezermestereknek nevez. Életének körülményei nem állanak tisztán előttünk, pedig megérdemelné, hogy apróra kikutassák. Erdőszentgyörgyön született 1722-ben. A ránkmaradt hagyomány szerint törvénytelen gyermek volt, s éleselmjűsége már gyermekkorában megnyilatkozott. Mint gyermek, a Küküllő partján deszkából oly tökéletes kis malmot tákolt össze, hogy a falubéliek a csodájára jártak. Egy öreg asszony így mondott rá szentenciát, amikor az ördögösen ügyes malmoskát meglátta:

— Ebből a fiuból vagy királybíró lesz, vagy a börtönben fogja végezni.

A jóslat betelt. Bodor Péterből nem lett királybíró.

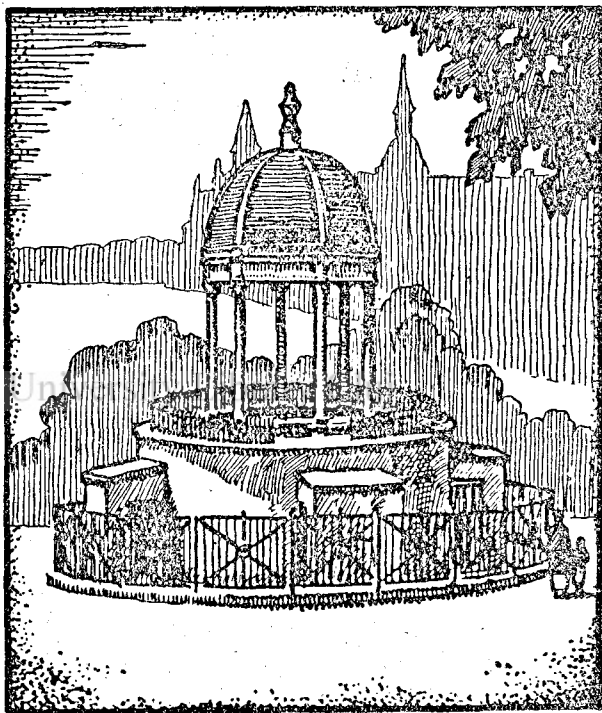
Csodálatos találmányossága a technika akkori fejlettségét is szinte zavarba hozta. Egy általa épített fahidat, mely azóta is állandó használat alatt állott, csak nemrég bontották le. A szerkezet, az elgondolás, az eresztékek sajátos összetétele lehetővé tette, hogy az egyszerű fahid kibírja majdnem kétszáz esztendő viharát.

Nem tudunk róla, hogy a zenélő kutat milyen ötletből, vagy kinek a megbízásából és mikor építette. Az én gyermekkoromban, a 90-es években még éltek, akik emlékeztek arra, hogy delenként zenélt a híres kut. Európaszerte híressége volt a városnak.

Bodor Péter is, mint valamennyi kivételes elme, szertelen volt, s találmányossága miatt sokszor meggyűlt a baja az államrenddel. Ugyanis Bodor Péter, a székely ezermester nem elégedett meg a dicsőséggel, hogy ő a vásárhelyi híres muzsikáló kut mestere. Dicsvágyból, vagy a meggazdagodás vágyából-e, nem lehet tudni bizonyosan, a pénzeszínálásra adta a fejét. De ezt sem úgy csinálta, mint más közönséges embe-

rek, akik szolgálai módon, maguk verejtékeznek a pénzhamisítással. Bodor Péter egyszerűen készített egy bankóprést, amit furfangosan úgy illesztett háza ajtajának a küszöbé alá, hogy aki házába belépett, az neki két darab bankót ajándékozott: egyet, amikor bejött s egyet, amikor kiment.

Persze, a pénzhamisítókra abban az időben is nagy gonddal ügyeltek s így történt, hogy Bodor Pétert minden furfangossága mellett is rajtacsípték. De agyafurt székely esze itt sem hagyta el. A törvény előtt azzal védekezett, hogy ő egyetlen bankót sem csinált; a bankókat azok nyomták, akik az ő háza küszöbére léptek. Hát ez valóban igaz is volt, csakhogy a törvény se

Bodor kutja.

hagyta magát, s ezzel szemben ráolvasta, hogy ha a gép nem lett volna a küszöb alatt, akkor bankó se nyomódott volna, a gépet pedig Bodor Péter eszkábálta ki. Mit kerüljessük: bizony őkegyelmét dutyiba rakták pénzhamisítás miatt.

A hagyomány szerint börtönbe menetele előtt azt a kívánságát terjesztette elé, hogy még egyszer, utoljára le szeretne a kuthoz menni, hogy lássa kedvenc találmányát. Leengedték. Mit csinált ott, mit nem, Bodor Péter, de azóta többé a kut soha meg nem szólalt. A hagyományhoz tapadó feltevés úgy mondja, hogy egy titkos helyről egy srófot vett ki a szerkezetből, amitől örökre elhallgatott Európa akkortájt egyetlen muzsikáló kutja. Most lehetne elmélkedni azon, hogy vajjon megérte-e az a néhány rongyos bankó — amelyik különben pompás hűséggel

utánozta a törvényest — hogy egy rendkívül kedves és elmés találmány titkát sirba vigye magával ez a zseniális székely ezermester? Mert soha el nem árulta senkinek, mit piszkált ott lenn azon a szerkezeten.

Ha felkarolták volna, ha tanulhatott volna, híres tudós, építész, feltaláló válhatott volna Bodor Péterből. Így azonban az élet és a nyomorúság hányta-vetette, kóbor természete nem engedte sokáig egy helyen maradni, míg lassanként lekopott, lecsúszott, elzüllött, és 1782-ben meghalt, mint előtte is, utána is sok más hasonló csodás tehetség, akiben a tehetség nem párosult nemes nagyravágyással és komoly akaratérővel.

A székelység fővárosának nevezetes, híres szülöttei a Bólyaiak, a világhíres matematiku-

sok. Tisztelet emléküknek és minden magyar büszkeséggel gondol rájuk. De úgy érzem, hogy méltánytalanság történni Bodor Péterrel, a maga nemében nem kevésbbé lángeszű székely ezermesterrel szemben, amikor hallgatunk róla, s nem igyekszünk életének körülményeit az oknyomozó életrajz világánál összerakni. Megérdemelné ez a páratlanul zseniális székely, hogy közelebbről megismerjük és okuljunk az ő életéből is. Egyfelől arra nézve, hogy fajtánk ki-magasló embereinek lángelméje a faj életrevalóságát bizonyítja, másfelől pedig, hogy a lángész sem boldogul egymagára, ha tudás, műveltség, s egyéb lelki adottságok nem egyengetik s nem irányítják fejlődésének útját.

Csabafi.

A kis libapásztor.

*Én vagyok a libapásztor,
Kijártam már ide százszor,
Libáimat legeltetem,
Szébb multság nem kell nekem.*

*Rám süt Isten meleg napja,
És a zápor zuhatagja,
Meleget vagy záport, együtt
Én s libáim elszüvedjük.*

*Nem járok én egyetemet,
Hogy a kutya ott egye meg;
Libáimat patak parton
Enélkül is számon tartom.*

*Ha leszáll a meleg alkony,
A kis csordát haza hajtom,
S másnap reggel újból kezdem.
Lehet élni ennél szébben??*

Tinódi.

A kis libapásztor.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

A nagy beszéd után. A Hitler hatalmas békenyilatkozatának hatása nem enyészett el, hanem egyre fokozódik. Foglalkozott a beszéddel Schussnig osztrák kancellár is, aki örömmel vette tudomásul, hogy Németország nem tervez semmi erőszakot Ausztria ellen, hanem elismeri függetlenségét és csak saját elhatározása alapján tartja lehetségesnek, hogy Ausztria csatlakozzék Németországhoz. Ehhez az utóbbi nyilatkozathoz az osztrák kancellár azt a megjegyzést fűzte, hogy Ausztria ragaszkodik önálló állami létéhez és függetlenségéhez, viszont faji egysége folytán a legteljesebb barátságban, testvéri egyetértésben kíván élni Németországgal. Schussnignak ez a nyilatkozatát Ausztria egész közvéleménye a legnagyobb helyesléssel fogadta.

Még nagyobb jelentőségű azonban az az enyhülés, amely Hitler beszéde folytán az olasz-német viszonyban bekövetkezett. A feszültség egyetlen oka Ausztria függetlenségének kérdése volt, ez azonban olyan erősen hatott, hogy a Németország elleni diplomáciai hadjáratnak maga Mussolini vált a vezérévé. Most megszűnt a feszültség oka és ezért lehet remélni, hogy a két, egyebekben azonos érdekű nagyhatalom régi barátsága helyreáll, aminek nagy hatása lesz az európai politikai egyensúly kialakulására.

Zavaros helyzet Franciaországban. Amint előre jeleztük, Flandin miniszterelnöknek nem sikerült megszereznie a törvényhozás hozzájárulását a pénzügyi diktatura tervéhez. Le kellett mondania a huszonnégy évi korszak után ugyancsak

le. a sorsa utódjának, Bouisson miniszterelnöknek, ugyancsak pénzügyi tervei miatt. Ez idő alatt a francia belpolitikai helyzet teljes forrongásban van. Miel azonban közben a frank helyzete megszilárdult és megcsökkent az arany kiáramlása is az országból, néhány nap alatt bizonyára meg tudják találni a pénzügyi viszonyok megnyugtató rendezésének módját és akkor sikerülni fog egy hosszabb életű kormányt alakítani.

Kormányváltás Angliában. A válság következett be Angliában, hanem csak a kormány átszervezése. Ez Macdonald miniszterelnök hosszantartó és nem javuló betegsége folytán vált szükségessé. Az új miniszterelnök Baldwin, a konzervatív párt elnöke, régi, kiemelkedő államférfi, aki már volt miniszterelnök. Valószínű a kormány kisebb méretű átszervezése, de ez nem jelenti a politika változását.

Az afrikai helyzet. A béke komoly reménye után hirtelen megint nagyon súlyosra fordult az olasz-abesszin viszony. Erre egy újabb határsértés adott okot és a helyzet olyan komoly, hogy Olaszországban a háborút elkerülhetetlennek tartják.

Angol-német tárgyalások. A tengeri fegyverkezés, különösen Németország hajóhada nagyszámú megállapítása kérdésében Londonban közelebbről megindulnak a tárgyalások. Mind a két részről teljes jóaka-

rattal, úgy, hogy ennek a nagyjelentőségű kérdésnek békés megoldását joggal lehet várni.

Az Irek és Anglia. Olyan hírek járták be a világot, hogy Írország hajlandó területét átbocsátani egy idegen hatalom részére az okból, hogy ez ott háborút szervezzen Anglia ellen. De Valera, az ír köztársaság elnöke ezt a hírt határozottan megcáfolta. Kijelentette, hogy Írország ilyen lépésre sohasem hajlandó és minél több szabadságot enged neki Anglia, annál hívebben tart ki mellette.

Népszavazás Svájcban. A napokban megtartott svájci népszavazás nagy többséggel az aranyvaluta fenntartása mellett döntött. Ez a határozat nagyban hozzájárult a francia frank megerősödéséhez.

A magyar költségvetés tárgyalása rendem már a földművelésügyi tárcára került a sor. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter bejelentette azokat a szép eredményeket, amiket a mező- és kertgazdaság a kivitelben elért és amiknek a fokozására a kormány megteszi a kellő intézkedéseket. Ami még fontosabb: bejelentette a miniszter a telepítés megkezdését.

Mussolini és a Lisantani. Az olasz miniszterelnök kijelentette, hogy a dunai államok helyzetének rendezése kérdéséhez csak a magyar és osztrák kiküldötték jelenlétében hajlandó tárgyalni a Lisantani megbízottjaival.

Besszarábiában járt a király.

A király nagy kísérettel Besszarábia több városába és községébe ellátogatott. A király résztvett egy templomszentelésen, katonai felvonulásokon és ünnepeken. A besszarábiai nép nagy lelkesedéssel fogadta az uralkodót.

Cserélik a minisztereket. Hétfő óta írják a Bucuresti-i újságok, hogy a Tatarescu kormány teljes átszervezése küszöbön áll. Ugy látszik, hogy a hír valóra válik. Az Adevárul című Bucuresti-i újság szerint a közlekedési és földművelésügyi minisztereket felmentik és helyettük az alminisztereket nevezik ki miniszterekül.

Elemezik a neveket Bihorban. Az Oradea közelében levő Seleus községben Marinescu, is-

kolaügyi inspektor meglátogatta a római katolikus fiúiskolát. Az inspektor a névsorból tizenhat növendéknek a nevét kitörülte és elrendelte, hogy nem járhatnak tovább a római katolikus iskolába, mert nem magyarok. Az inspektor által kijelölt nevek sok tanulsággal szolgálnak és ezért az alábbiakban közöljük azokat. Gantner István, Imricsák Tibor, Kazamér József, Kozák József, Papp László, Retek Károly, Tier István, Tyepák János, Tyepák Lajos, Retteg József, Retek Sándor, Ridi Károly, Hekler János, Tier József, Hekler Lajos, Kazamér János. A tanfelügyelő véleménye szerint a Retek név a román Retichből származik. Tier, Hekler, Gantner német eredetűek, Imricsák, Kazamér, Kozák, Tyepák szláv eredetű, a Ridi név francia, a Papp pedig a román Popból ered. A tanfel-

ügyelő természetesen tévedett, mert ha a névsorban vannak is idegenhangzású nevek, ezeknek viselői már régen elmagyarosodott ősöktől származnak. A sérelmes intézkedés ellen a római katolikus egyházközség a Magyar Párt útján keres orvoslást.

Magyarpárti látogatások Bihorban. Közöltük lapunkban, hogy az Országos Magyar Párt Bihormegyei tagozata sorra látogatja meg a megye községeit. Legutóbb Gurbediu község szórvány magyarságát látogatták meg. A magyarok nagy örömmel és szeretettel fogadták a központ kiküldötteit. Délután Tinca-ra mentek át a kiküldöttek és itt is lelkes gyűlések keretében beszéltek meg a magyarság bajait.

Kavarodás egy rádióbeszéd körül. Marinescu ezredes, Bucuresti rendőrprefektusa rádióbeszédet tartott. Rádióbeszédében politikai kérdéseket is tárgyalt. Ezért az ezredest írásbelileg fegyelmi megrovásban részesítették. A rendőrprefektusnak ugyanis ki kellett volna kérnie beszédéhez a felettes hatóságok engedélyét.

Diciesánmártin városában nem kapnak segélyt a kisebbségi egyházak és iskolák. Diciesánmártin interimár bizottsága most tárgyalta a város költségvetésének ügyét. Az új költségvetésből törölték a kisebbségi egyházak és iskolák segélyét. Az interimár bizottság határozata nem nyugszik törvényes alapokon, mert a törvény előírja, hogy a költségvetésbe elhelyezett segélyösszegekből aránylagosan kell, hogy részesüljenek az összes felekezetek. Megemlékezésreméltó, hogy az állami elemi iskolának 250 ezer lej segélyt állítottak be a költségvetésbe.

Hősök napja Mihés-en.

A Mezőségeken fekvő Mihés községben templomi ünnepség keretében áldoztak a hősök emlékének. A református templomot színültig megtöltötte a hívek serege, sőt a vidékről is sok vendég volt jelen az ünnepségen. Résztvettek azon Gyalla y Domokos, a Magyar Népfőszerkesztője, dr. Szász Ferenc szerkesztő és ifj. dr. Vékás Lajos.

Az ünnepségen Gyalla y Domokos a hősök emlékével kapcsolatban arra a kötelességre hívta fel a figyelmet, amivel az utódok a hősök emlékének tartoznak. Kifejtette, hogy a hősök emléke arra kötelez, hogy békés eszközökkel álljunk helyt magyarságunkért. Örömmel állapította meg, hogy ebben a községben tanulni vágyó nép-

lakik, sok gyermek van és ezek szorgalmasan látogatják a felekezeti iskolát. A község ifjú lelkészének és tanítójának szerencsét és kitartást kívánt a további munkához.

Dr. Szász Ferenc beszédében előadta, hogy a világháború hősi halottjai közé kell számítanunk azokat is, akik a gazdasági háború áldozatai lettek. A gazdasági háború, amelyik párhuzamosan folyt a frontok véres harcával, sok áldozatot követelt. Szolgáljon ez okulásul, hogy a gazdasági kérdéseket nagyon komolyan kell venni, különösen a mai időben, amikor az emberiség gazdasági válsággal küzd. Buzdította a hallgatókat, hogy tegyenek meg mindent gazdasági előhaladásuk érdekében.

Nagygyűlést tart a nemzeti párt. A román nemzeti párt a Regátban tartott gyűlések után Erdély városaiban fog gyűléseket tartani. Június hónapban Erdély fővárosában nagygyűlés keretében fogják az időszerű kérdéseket megtárgyalni. Az Erdélyben tartandó nemzeti parasztpárti gyűlések Vajda mozgalma meg fogják bélyegezni és ellenséges hangulatot akarnak teremteni Vajdával szemben az egész ország területén.

HÍREK

Kettős számunk. A hősök napja, a trónra lépési évforduló, a magyar és román pünkösöd miatt a nyomda 6 napig nem végez munkát. Ezért mai számunk kettős szám. Lapunk következő számát, a 26-os számot június hónap 25-én fogjuk szétküldeni.

Hősök napja. A világháborúban meghalt katonák emlékére mindenütt megható ünnepségeket tartottak. Istentiszteletek, temetői ünnepségek és felvonulások keretében áldoztak a hősök emlékének.

Károly király trónralépésének ünnepe. Károly király trónralépésének ünnepét nagy fényvel ülték meg egész Romániában. A nevezetes évforduló alkalmával sok bűnös részesült közkegyelemben.

Boros püspök a Székelyföldön. A Homoród mentén nagy erővel folyik a székelyek hitéletének megzavarása. Sok székely családot térítettek át ősi hitéről. Nagyon sokan nem is tudták, hogy mit irnak alá, amikor velük az áttérési nyilatkozatot aláírták. Dr. Boros György, az unitáriusok püspöke Ocland-on tanácskozássra

hívta a környékbeli unitárius papokat, hogy a magyarságot fenyegető veszedelemről tájékozzák és utasításokat adjon a lelkészeknek. Az unitárius püspök a tanácskozás után több székelyföldi községben tett látogatást. Mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogadták.

Példátlan erejű földrengés volt Ázsiában. Az angol fennhatóság alatt levő Beludzsisztán tartományban olyan óriási földrengés pusztított, amilyen az emberiség történetében alig fordult elő. A földrengés Beludzsisztán fővárosát, teljesen rombadöntötte. Közel százezer ember meghalt. Az angol kormányzóság hivatalnokai a légi haderők tisztjei csaknem mind életüket veszítették. Egyetlen rendőr sem maradt életben.

Sok hadianyag és számos repülőgép semmisült meg. A főváros környékén kő kövön nem maradt. Egyes községekben a lakosság csaknem teljesen elpusztult. A földrengés olyan erős volt, hogy a gyermekeket kidobta a bölcsőből és a madárfiókák kiestek fészkeikből. A vidék képét teljesen megváltoztatta. Új völgyek keletkeztek, folyók tűntek el és hegyek omlottak le. A rettenetes földrengésnek az egész ország területén nyolcvanezer áldozata van. A földrengés után nagy járvány pusztit egész Beludzsisztánban. A járvány különösen a főváros vidékén hatalmasodott el, mert az összedült romok alól a halottakat nem tudják kiásni. Az angol hatóságok úgy határoz-

tak, hogy a fővárost többé fel sem építik, sőt a megmaradt épület-romokat robbantással elpusztítják. A földrengés által okozott szerencsétlenséget nagy mértékben növelte, hogy egyidejűleg, nem messze a fővárostól, kitört egy tűzhányó-hegy és tüzessóval árasztotta el a vidéket.

Rálöttek Popovici volt miniszterre. Popovici Mihály volt pénzügyminisztert bátyja, vitából kifolyólag revolverrel súlyosan megsebesítette. A mérnyelő testvér miután öccsére, Popovici volt miniszterre lőtt, maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkosságot követett el. Azonnal meghalt. A volt pénzügyminiszter esze szelcs, de az orvosok biznak a felépülésében.

Nyugdíjas adótitviselők nyugdíjából vonják le a behajthatatlan, régi adótarozásokat. A Cernăuți nyugdíjas pénzügyi és adóhivatali tisztviselőket már régebben arról értesítette a pénzügyminiszter, hogy a behajthatatlan, régi adókat nyugdíj-járadékaikból fogja levenni. A nyugdíjasok a tervet nem vették komolyan. Most aztán megkezdették a levonásokat. Általában a nyugdíjak harmadrészét vonják le.

Bokóc lett egy ismert pesti színház. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a *Délidő* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Ezenkívül remek illusztrált rádióműsorokat, egy felvonásos színdarabot, pompás színházi beszámolókat, pletykákat, nagyszerű filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó a népszerű színházi képekben.

Műlép!

Saját méhézetemben tenek, garantált fizetés méhviszából hengerpráca szakszerűen előállított műlép-ajánlatok kértként 140—Lejért. Bármely méhzetben!

Szöllőgy Gyűlés megőrzésének

Receeg, Jnd. Somes

Kulturnapok Kalotaszegen.

Gyallay Domokos, dr. Sulyok István, Török Bálint és dr. Szász Ferenc az Almás völgyének vidékén három községben tartottak előadásokat.

Cuzaplac-on Gyallay Domokos és dr. Szász Ferenc, Petrindul-Mare-n dr. Sulyok István és Török Bálint, Tetis-en Gyallay Domokos és dr. Szász Ferenc tartottak kultu-

rális és gazdasági tárgyú előadásokat. A magyarság mindhárom helyen nagy számban jelent meg az összejöveleken. Különösen megemlítésre méltó, hogy mindinkább és inkább érdeklőnek a magyar gazdák a haladás tanításai iránt. Az előadásoknak üdvös hatása lesz ennek a három község magyarságának életére.

Ujabb elbocsajtás kezdődik a székelyföldi tanítószeg körében. Angelescu, közoktatásügyi miniszter kimutatást kért azokról a Ciucmegyében működő tanítókról, akik a kulturzónás Ciuc megyében állami iskolákban teljesítenek szolgálatot. A miniszter szándéka az, hogy azokat a kisebbségi tanítókat, akik felekezeti tanítóképzőkben szereztek meg diplomájukat, elbocsátja állásaikból. A jövőben állami elemi iskolákban csak olyan tanítókat fognak alkalmazni, akik állami iskolában végeztek. Az intézkedés nemcsak sok magyar tanítóra nézve sérelmes, hanem a felekezeti tanítóképzőkre is súlyos csapást jelent. A legnagyobb baj azonban a jövő tanévben fog jelentkezni, mert Ciuc megyében — ha a rendeletet keresztül viszik — alig fog magyar tanító maradni.

Emelik az arany árát. Az arany-termelés előmozdítása és az aranycsempészés megakadályozása érdekében az arany beváltási árát fel fogják emelni. Hír szerint egy kiló szinaranyért 111 ezer lej helyett ezután 131 ezer lejt fognak fizetni. Remélik, hogy a kilónként 20 ezer lejes drágulás elő fogja mozdítani az arany beáramlását a

Banca Nationala-hoz.

Az állami adóval jelzálogilag megterhelt ingatlanokat elárverezik. A pénzügyminiszter rendeletet intézett az állami adóhivatalokhoz, hogy azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre állami adótartozás van bekebelezve, sürgősen kérjék a járásbírószágtól az árverés elrendelését. Ezért figyelmeztetjük azokat az adóhátrálékosokat, akiknek ingatlanára állami adó van jelzálogilag bekebelezve, hogy sürgősen rendezzék ügyüket, mert ezáltal nagy kellemetlenségtől szabadulnak meg.

Szaklap tüzoltók számára.

Rosescu Jenő tüzoltóparancsnok szerkesztésében Cluj-on román nyelvű tüzoltó szaklap jelenik meg. A szakszerű cikkeikkel és tanácsokkal ellátott lap általános érdeklődésre tarthat számot a tüzoltó egyesületek és azok tagjai körében. Cikkeit a legkiválóbb tüzoltó szakértők írják és így azokból sok új és érdekes ismeretre tehetnek szert a tárgy iránt érdeklődők. A folyóirat évi előfizetési díja 240 lei. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Cluj, Str. Memorandului 3, Etaj II.

Szomorú eset történt egy templomban. A Carci-i Gauamit magyarellenes izgatása követ-

kezében szomorú eset történt a Petresti-i római katolikus templomban. Német növendékek rándultak ki a községbe és a délelőtti nagymisén németül akartak énekelni. Ebből össze-tűzés és kisebb verekedés támadt. A misét meg kellett szakítani a botrányos eset miatt.

Közeledik az országos dalosverseny ideje. A székely fővárosban megtartandó dalosversenyre eddig 70 dalárda jelentkezett háromezer dalossal. A dalos ünnepség tehát óriási méretűnek ígérkezik. A rendezőség mindent megtesz, hogy a jelentkező dalosokat és a dalosünnepségre odaérkező vendégeket kényelmesen elhelyezze.

Gáll Lajos kitüntetés. Románia ez év sport-nagydíját Gáll Lajos, magyar nemzetiségű versenyző nyerte el. Gáll Lajos az Athénben rendezett Balkánversenyeken megnyerte a marathoni futás bajnokságát s ezzel nagy dicsőséget szerzett a romániai testedzésnek.

Ha mások is követnék... A Cluj-i pincérmunkások gyűlést tartottak a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazását sürgető miniszteri rendelet ellen. A nagygyűlésen a pincérek megállapították, hogy kisebbségi társaikat minden tekintetben megvédik. A nagygyűlés táviratban értesítette a kormányt határozatáról.

Vasárnap is folyik az adóelhajtás. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az adóhivatalok pénztárai vasárnap és ünnepnapokon is tartanak nyitva délelőtt, egészen 1 óráig. A kivettelt képező ünnepeket a minisztérium külön rendeletben fogja közölni. Az intézkedésre azért volt szükség, mert az adóbevételek az utóbbi időben esőkenni kezdettek.

Gyűlés tartott a Királyhágómelléki református egyházkerület.

A királyhágói református egyházkerület tavaszi közgyűlését közelebből tartotta meg Oradea-n. Sulyok István püspök jelentésében sok szomorú rész van, mindenütt kiesendül azonban a püspök jelentéséből az életkészség és az a nagy munkakészség, amely a Királyhágó melléki ref. egyházkerület minden egyes lelkészét áthatja. A püspöki jelentés megállapítja, hogy a királyhágómelléki ref. egyházkerület az állam támogatására alig számíthat, ezért szükségesnek tartja, hogy egyházfentartó alapítványt létesítsenek. A püspöki jelentés elismeréssel emlékezik meg az elemi és középiskolák munkájáról. A püspök kijelentette, hogy mindent meg fognak tenni az iskolák nyilvánossági jogának visszaszerzése érdekében.

A tanügyi bizottság javaslataira a közgyűlés elhatározta,

Halálosvégű utazás. Sigheoara állomásról külön vonat indítottak a Bucuresti-i ünnepekre. A vonaton cserkészek utaztak. Gróza János és Varga Cornél Blaj-i gimnázisták a vonat lépcsőjén álltak és a szomszéd kocsi kiabáltak át. A Küküllő hidján a hid vasszerkezete lefejezte a két előrehajló diákot.

Ki volt a marseillei merénylő? A marseillei merénylő bűnperének tárgyalásával kapcsolatban sok új adat került napvilágra. A legfontosabb, hogy még mindig nem sikerült megállapítani a merénylő személyazonosságát. Érdekes, hogy a merénylő utlevélében szereplő Coleman nevet vették alapul a merénylő személyazonosságának megállapítására.

hogy a nyár folyamán a tanítók részére román nyelvű tanfolyamokat fog rendezni. A tanfolyamon minden tanítónak kötelessége lesz résztvenni. A pénzügyi bizottság jelentéséből kitűnik, hogy a református gyülekezetek nagyon szegények. A közgyűlés egy határozott, hogy a különböző egyházi járandóságok behajtásának érdekében szigorú rendszabályok alkalmazásához nyul.

A különböző bizottságok jelentése után választások és bírói ügyek kerültek sorra. A kerületi közgyűléssel kapcsolatos bíróság 21 ügyben hozott ítéletet. Ezek közül a legnevezetesebb, hogy megsemmisítették a Berven-i és Arad-i lelkészválasztásokat. Az egyházi bíróság ítéletében kimondotta, hogy ezen a helyeken a lelkészválasztások szabályellenesen folytak le és így új választásokat kell tartani.

Kiderült aztán, hogy ez a név nyilvánvalóan álnév és így a merénylő személyét továbbra is titokzatosság fedi.

Felmentették Coroiut, a rablőgyilkosság vádjá alól. A híres rablóvezért, Coroiut rablőgyilkosság bűne miatt állították a Botosani-i esküdtszék elé. Az esküdtszék a híres banditát felmentette. Az ítélet általános meglepetést váltott ki. A bandita azonban tovább is fogságban marad, mert más bűnökkel is vádolják.

Halálesetet okozott a vihar. A Körös völgyében fekvő Suncuius község határában Botean Pável vihar elől egy fa alá menekült. A vihar a fát kitépte és a lezuhanó fa agyonnyomta a gazdálkodót.

Vasuti szerencsétlenség Simleul-Silvaniei közelében. A Nasfalau-i iparvasut mozdonya az árvíz miatt elromlott pályateszten kisiklott. A mozdonyon a fűtő és mozdonyvezetőn kívül Istók Teréz utazott. A mozdonyvezető és a fűtő súlyos sebekkel megmenekültek a szerencsétlenségből, Istók Teréz azonban meghalt.

A magyarországi jégverés szomorú mérlege. A májusi és júniusi jégesők Magyarországon nagy kárt okoztak. A híradások szerint különösen Kecskemét, Orosháza és Szentés határában pusztított a jég, de nem kímélte meg a Dunántúlt sem, ahol Zala, Somogy és Fejér megyékben volt nagy kár. Kecskemét vidékén a májusi fagytól megmenekült terményeket a jégeső teljesen tönkretette. A gyümölcsösökben és a szőlőkben akkora kárt okozott, hogy jövőjük is bizonytalan. Itt mintegy 100 ezer kat. holdon ment tönkre a termés és a kárt 10 millió pengőre becsülik. Szentesen 30 ezer holdon teljesen megsemmisült a gabona, de ezenkívül is nagy területen 60—70%-os a kár. Csanád-megye 13 községének határát teljesen elverte a jég. A Dunántúlon is nagy pusztítást vitt végbe a jégeső és vihar. A károsult vidékek hatóságai azonnal megkezdették a kár megállapítását és a szükséges intézkedések előkészítését.

Milyen lesz a világ vége? Egy híres fizikus feltűnő nyilatkozatot tett a világ végéről. Erről a jóslatról rendkívül érdekes cikkben számol be *Tolnai Világlapja* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan érdekesebbnél érdekesebb illusztrált cikket, pompás folytatásos regényt és közel száz remek képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Magyar győzelem Párisban. Dóra Sándor, Magyarország galamblovó világbajnoka, nagy sikert aratott Párisban. A párisi galamblovó versenyen több mint száz induló között első lett. A harmadik díjat is magyar versenyző nyerte meg a párisi versenyen.

Halálos szerencsétlenséget okozott a villamos vezeték. Lapunk egyik előző számában írtunk a Brasov-ban történt szomorú esetről, hogy egy gyermek felmászott a villamos vezetékre, megérintette a drótot és olyan súlyosan megsebesült, hogy meghalt. A villamos áram újabb halálos szerencsétlenséget okozott. Egyik Prahova megyei községben a vihar ledöntötte a villamos vezeték oszlopait. Toma Dumitru öt éves kislány megfogta a földre esett sodronyt. Az anyja segítségére sietett, de a hatalmas áram őt is lesujtotta. Mind a ketten meghaltak.

Beteg Dumitrescu tábornok. A csalásért elzárt Dumitrescu tábornok a börtönben súlyosan megbetegedett. Az orvosok megállapítása szerint a tábornok állapota nagyon súlyos.

Vigyázva bánjunk a benzinnel. Pap Mária, Baia Mare-ban lakó leány, a vasalóban élesztette a szemet. A parázsra benzint öntött, hogy mielőbb gyuljon be a vasaló. A benzin felrobbant és a fiatal leány ruhája meggyult. Haldokolva szállították kórházba.

Miért? A célszerű összeállítás és azok a kitünő sikerek, amelyeket híres orvosok és számos klinikán és kórházban a *Togal*-al értek, rövid időn belül általános elismerést vívtak ki ennek a gyógyszernek. A leadott szakvélemények egyhangulag elismerik, hogy a *Togal* gyors hatású fájdalomcsillapító szer, amely utolérhetetlen köszvényes-, csúszos- és ideg-fájdalmaknál, az ízületekben és végtagokban fellépő fájdalomnál, ideges felfújásnál, valamint fejfájásnál.

Lebontották a magyar színházat Cluj-on. Lapunk mai számának képes mellékletében képes cikket közöltünk a Cluj-i régi magyar színházról. A cikket az tette időszerűvé, hogy a színházat most lebontották és helyére egyetemi diákokthont építettek.

Sáskák pusztítják a spanyolországi gazdák terméseit. Spanyolország egyes tartományai-ban a sáskák óriási számban lépték el a művelés alatt álló területeket. A spanyol földművelésügyi miniszter lángszórokkal felszerelt csapatokat küldött a sáskarajok megsemmisítésére.

Szerencsétlenség a Volga folyón. Oroszországban a Volga folyón felborult egy motoros bárka. Az utasok közül tizenkét ember a vízbe fulladt.

Vesztett macska Diciosánmártin-ban. Egy vesztett macska Diciosánmártin-ban megharapta Filip János kertészt és egy cselédleányt. A macskát agyonütötték, a sebesülteket pedig gyógykezelés végett a Pasztör intézetbe utalták.

Művelődési mozgalmak.

TEMPLOMSZENTELÉS ACAS-ON. Messze földön híres — körülbelül 1300-ban épült — történelmi műemlék az acas-iak ősi temploma. Az utóbbi idők viharai tetőfedelzetét megrongálták, melynek kijavítása alkalmával belsejét is kimeszeltette az egyház vezetősége s ebből az alkalomból május hó 26-án belmisszióval egybekötött templomszentelési ünnepélyt rendezett a tagnad vidéki lelkészi kar közreműködésével.

A délelőtti istentiszteleten bibliát olvasott és előimát mondott: Salga Zoltán sacaseni lelkész. A helybeli vegyeskar nagy gonddal betanult és szépen előadott éneke után Bereczky József tagnadi lelkész tartott egyházi beszédet, lelkes szavakkal, meggyőző erővel

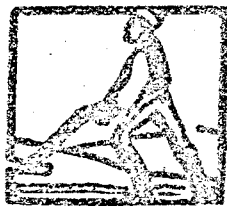
buzdítva a gyülekezetet hitéhez, anyaszentegyházához való hűségre és áldozatos szeretetre. — Nagy hatást keltett Kinsky Zoltán helybeli lelkész hegedűjátéka, aki Tartini egy templomi áriáját és Grieg: „Asa halála” című operarészletét adta elő művészi szépséggel és sok finomsággal. Az orgonakiséretet Török Ferenc kántor-tanító látta el nagy tudással és precizitással. Kovács Zsigmond egyházmegyei főjegyző presbiteri konferenciát tartott, rámutatva mai egyházi életünk el hanykulásának okaira s hithűségre, önfegyelmre s áldozatos szolgálatra buzdította a presbitereket. Délután Balogh János sudurau-i lelkész hirdette az igét. Bodnár László pedig szabadelőadást tartott a református asszonyok és nőszövetségek nemes hivatásáról. A felemelő templomi ünnepélyt a helybeli lelkész imája zárta be.

Délben 200 toritékés közebed volt, melyen résztvettek a helyi és környékbeli reformátusok kivül gör. kath. atyánkfiai is szép számmal Trufás János gör. kath. esperessel az élükön. Az egybegyűlt vendégeket Kürthy Zoltán helybeli lelkész üdvözölte. Majd Trufás esperes ur emelkedett szólásra. Isten áldását kérve az acási reformátusok áldozatos munkájára s további összetartásra, testvéries megértésre buzdította a jelenlévőket. Dobay Péter kisgazda az acás-i magyar asszonyokat köszöntötte. Valóban jól eső öröm töltötte el a szívünket, látva az acás-i magyarság megmozdulását, Kürthy Zoltán lelkész, Cseke Iván főgondnok és Balogh László számadó gondokkal az élen s anyagiakban is megnyilatkozó áldozatos buzgóságát a legkisebbtől a legnagyobbig.

UNITARIUS TANÍTÓK GYÜLÉSE. A Küküllőmenti unitárius tanítók Sarosul-Ungureso községben tartották ez évi második közgyűlésüket. A közgyűlésen nagy számban vett részt a papság is. A közgyűlésen előadások és minta-tanítás volt. A gyűlésen különben örömmel vették tudomásul, hogy az egyházi felekezeti pénzbeli segéllyel támogatja a gazdaságilag szomorúan álló tanítókat.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC

Hozzászólás Bodor Kálmán: Hogyan élhet meg egy háromholdas kisbirtokos? cikksorozatához.

Élénk figyelemmel olvastam Bodor Kálmának a mindennapi gyakorlati életből vett, igazi jó gazdasági tanácsait és mielőtt egy pár pontjához hozzászólnék, úgy gondolom, kötelességet teljesítek, midőn a gazdák köszönetét és háláját tolmácsolom azért a sok gondos figyelemmel összeállított gazdasági cikkért, melyeket hétről-hétre mindig győztünk várni és olvasni.

A „Magyar Nép” 1935. febr. 2-iki számában arra hívja fel figyelmünket, hogy lehetőleg csak tiszta fajtájú szarvasmarhát tartson a kis gazda. Azt írja többek között, hogy ahol sok a fuvaralkalom, ott 2 jó fehér tehénnel sokat lehet szerezni, ahol tejszövetkezet van, ott balgaság volna fehér tehenet tartani, mivel kisebb a tejelő képessége, mint a nyugati fajtáknak és viszont a máramarosi hegyekre a könnyebb testű borzderes való, nem a nehéz testű nyugati.

Szóval az adott körülmények szabják meg, hogy milyen fajta tehenet tartunk?

Itt a pontnál kívánok hozzászólni az ő tanácsaihoz és itt is szűkebb körben a Kisküküllő alsó folyása körüli vidékeket írom le, megtoldva azon tény megállapításával, hogy sajnos nem tölünk függőleg, hogy mi kis gazdák milyen fajtájú állatot tartunk, mert azt tőlünk senki meg sem kérdezte, hanem egyszerűen el van rendelve, hogy a községek simmentali bikákat kötelesek beszerezni és így fehér bikát csak elvétele lehet egyet-egyet látni.

A fentnevezett vidék ma is a legszebb fehér marhákat szolgáltatja az országnak. Az itteni vásárookra a messzi Dunántulról is eljöttek valamikor a vevők és jó áron szép csoport örkröt vagoniroztak be évről-évre.

Kisgazdáink egy része ma is szívesen ragaszkodik a fehér marhához. Egy része kicserélte piros-tarkával teheneit, mert csak piros-tarka bikáink vannak, de azután, akiknek nagyobbacska területű földjük (25—35 kat. hold) van, részben újra visszatérnek a fehér marhához. A mindennapi gazdasági szükség kényszerítette őket erre.

Az itteni községek nagy részének ugyanis közös baja: a kevésbé gondozott legelő aránylag távol fekvésű szénafüvek, rossz utakkal ellátott erdő, külterjes, ugart hagyó gazdálkodás, szövetkezeti mozgalom hiánya, a védőoltások csiga lassúsága, elég messzi piac.

E bajok némely községben enyhébb, másokban súlyosabb mérvűek, de valami baj van mindenhol. Legelő gondozás nálunk legtöbb helyen egyenlő a semmivel és legfeljebb az itató vállukat mossák ki, vagy egy-egy rossz hidat javítanak meg, néhány tövis bokrot vágnak ki tavasszal; herefélék, aljfüvek magvainak kiszórása, beboronálása, rétgyalulás, tavaszi legelő boronálás, trágyázás, műtrágya kiszórása, káros füvek, gyommagvak irtása, fásítás, szakadékok megkötése, legelőre vezető utak megjavítása ismeretlen dolgok még.

Már pedig az egészséges, szép és hasznos állattenyésztés alapja a jó legelő.

Nyár derekáig még tűrhető a legeltetés, de azután a nagy hőségben — különösen az agrárreform alkalmával közlegelőnek kihalított területek — egészen kialsznak és ha még ráadásul juhokat is legeltetnek ilyen területeken, mint nálunk is szokás, hogy az ugarak felszántása után áthajtják a marhák legelője egyik részére a sok juhot, hát bizony néhány hét múlva csupa kopasz, még messze pirosuló az ilyen legelő.

Ilyenkor jelentkeznek állatainknál az emésztési zavarok, a kitépett földes gyeptől eldugul a szájrétű gyomor és ha idejében nem vesszük észre a bajt és nem hozzuk haza állatainkat, rendszeren elhullás az eredmény. Gyakori a szemeken jelentkező szürke hályog is, főleg borju és növendék állatokon. A lépfene is kiveszi a maga százalékát évről-évre úgy a legelőn, mint az otthon tartott állatokon.

Határozottan állítom többévi megfigyelés után, hogy az emésztési zavarok mindig először a piros-tarka állatoknál jelentkeznek; viszont tüdőbajos fehér marhát elvétele is

alig lát az ember, ellenben igen sok piros-tarka szenved e bajban.

Igen gyakori az olyan vásár, mely után néhány napra visszaviszik a piros-tarka tehenet tüdőbaj miatt az eladóhoz.

A lépfene — nem válogatja a fajtát — de példákkal, esetekkel tudom igazolni, hogy először mindig a piros-tarka, főleg idegenből behozott, legszebb növendék állatok közül szedte áldozatait; fel van jegyezve 15 év óta naponként vezetett gazdasági naplómiban, hogy 1930 év június 25-én forró nyári napon egy 2 éves 16 ezer lejért vásárolt piros-tarka községi bika hullott el lépfenében s az istállóban közvetlen mellette álló fehér bikának semmi baja sem volt, bár a legyek csipése által minden alkalom adva volt a fertőzésre s azelőtt pár hónappal egy 20 ezer lejes simmenthali bika pusztult ki lépfenében ugyanezen fehér bika mellől.

Községemben, bár tavasszal pontosan oltunk, mostanában lépfene ellen, mégis évente 20—25 drb. elhullás van csak a lépfene következtében; tekintve, hogy az oltás csak 6—8 hónapra tesz védetté, a szászok már 2-szer oltanak évente.

Visszatérve azonban a legelő kérdéshez, meg kell állapítani, hogy igen tévednek azok, akik azt hiszik, hogy ha valamelyik terület, mely ez előtt pár évvel még csak ugy ontotta is a gabonát, ha ugy marad szántatlan, bevetetlen, hát pár évre jó legelővé gyepesedik be. Bizony erősebben elszaporodik ott a jőféle füvek mellett a kutyatej, kakukfű, vad bodza, árvalányhaj, különféle tövises gyomok stb. s e területek inkább parlagnak, mint legelőnek nevezhetőek, hol nagy gazdasági kincs áll kihasználatlanul.

A távoli fekvésű szénafüvek annyiban hátráltatnak munkánkban, hogy a nagy hőséget a piros-tarka nehezen bírván, folyton korán reggel vagy naplemente után, éjjel kell vele fuvarozni, ellenben a fehér marha csendesen haladva keményen állja a forróságot, fáradságot, szomjúságot s nem veti ki nyelvét és így kora reggeltől a késő esti órákig jármozható veszély nélkül, majdnem egyfolytában, amely tulajdonságáért csak az tudja igazán megbecsülni, aki próbálta, hogy mit jelent az, ha szabadba rakott boglyákat vagy épen búza osztagját félig összerakva éri egy jó nyári záporosó még ha be is fedik hirtelen. Forróságban a piros-tarkát nem lehet

eröltetni, mert különben az ember reá fizet igyekezetére. Láttam községünkben arató gép elé fogva simmenthali ökröt, ahol szaporán kell lépnie az állatnak a nagy aratási hőségben s néhány napra földbe került a 30 ezer lejes ökör párból az egyik. Ugyancsak láttam száraz kemény nyárban a barázda végén kidőlvé piros-tarka tehenet, mely ott is maradt.

Harmadik oka, hogy sokan ragaszkodunk a fehér marhához a téli, illetve késő őszi erdőlés. Ujabban a tűzifa beszerzés nagyobb gondot okoz, mint a mindennapi kenyér, legtöbbször csak a nyirkos, esős őszi napokon vagy a zimankos tél folyamán szerezhetjük be és szállíthatjuk haza a tüzelő anyagot. Keskeny, mély vágású erdei utjainkban csak ugy gözölög már menetközben üres szekérral marhánk, hát még visszafelé, kivált ha még csepergős, zimankos idő ér utközben valamely erdei kaptatón. Ilyenkor a fehér marha letérdel, majd megint tesz egy pár lépést előre, török-szakad, de vissza nem ereszti terhét, cserben nem hagyja gazdáját. Sokszor reá fagy a hó vagy zuzmara, de hazaérve, a nem is valami meleg istállókban, kienged az állat, felszárad s ezért soha sincs semmi baja.

Egy másik akadály a fejlődésünknek a külterjes, fekete ugart hagyó hármass forgórendszer. Milyen rettenetes munka évente a szántóföldek egyharmad részét ugarolni, forgatni, vető szántással ellátni, leboronálni, s a végén valamilyen okból pl. sok eső, nagy szárazság, jégverés, egér kár, rozsdabaj, árvíz miatt csak gyenge termést vagy épen semmit sem aratni, amint azokból bőven van részünk mostanában!

Lucernást, lóherést sem lehet létesíteni csak ugy, ha bizonyos területeket a falu mellett kikapcsolunk a forgó rendszerből.

Hegyes-völgyes szántóföldjeink nagy része művelhető volna traktorokkal, de a mi népünkben a szövetkezeti eszme ismeretlen vagy olyan csekély érdeklődés mutatkozik irányában, addig kis vagyonszáma kisgazdáink bizony nehezen szerezhetnek be traktort vagy bármely más drágább gépet s ugy hiszem csak a mi igásállatainknak kell végeznie még sok ideig a terhes mezeti munkát.

Végül tévedés azt hinni, hogy a fehér marha rosszul bírja s nehéz eladásra teljesen kihizlalni. Ellenkezőleg, ha a fehér marhánkat is megadjuk már borju korától azt a gond-

zást, amit a piros-tarkának okvetlen meg kell adni, ha eredményes és hasznos hajtó tenyésztést akarunk elérni, úgy szemlátomást siettetjük fejlődését s még a tenyésztésbe is hamarabb lehet befogni a fiatal üszöt. Födolog fiatalon vagy ha nehezen válunk meg tőle, javakorában állítsuk be hizlalni, nem pedig holmi elcsigázott zörgő csonttal, amint azt igen sok uradalom tette, addig igazván állatait, amíg elvénülve, leesett lábáról. Gondozott, jó husban s javakorában lévő marhát játék hizlalni s élvezet napról-napra figyelni a javulást. Nehány évvel ezelőtt vidékünkön 40—60 ezer lejes hizott ökröt eleget lehetett látni elszállítani. Utoljára hizlalt fehér magyar ökrünket, mi is 56 ezer lejért adtuk el, de a nyáron még a leggyönyörűbb 2 pár 34 mázsás piros-tarkát is csak 32 ezer lejért adták el.

Az erdélyi szürke marha tejelési képessége sem olyan lekicsinylődő, mint ahogyan azt sokan tartják. Számos példa van a multakból, melyek igazolják, hogy gondos és észszerű kiválasztással 2000—3000 literes teheneket lehetett kitenyészteni.

De mennyire voltak a fel nem jegyzett kiscigák közül, akiknél apáról fiúra maradt egy-egy jól tejelő s hizékony család!

1875 óta tenyésztett és fenntartott erdélyi fehér teheneink nálunk is csak most pusztultak ki, el kellvén adni meddőség miatt az utolsó anyákat, amely bajt az ellés alkalmával történt méhelöesés okozott. Ez a baj gyakori fehér teheneknek a nagy festű és fejű simmentali apaállatokkal való keresztezése után.

Meg kell említenem, hogy a szomszédban lakó szászok magasabb gazdasági kulturájukkal — már azt lehet mondani — teljes mértékben áttértek a simmentali állattenyésztésre, de ez nem csak úgy máról-holnapra történt, hanem lassu és céltudatos munkájuk évtizedekkel ezelőtt kezdtek. Ők gondosan trágyázzák őszelet rétjeiket, melyeket 2—3-szor kaszálnak évente s pár hétig még legeltetnek is késő őszelet. Szántóföldjeik egy részét kikapcsolták a forgórendszerből s azokon szép arankamentes lucernások és heréseket létesítettek, sőt van olyan község is, amely teljesen lezárta határát; a répatermelés is elmaradhatatlan. Legelőiken irtják a gázt, bár még hiányok vannak e tekintetben, de a juhtenyésztést megszorították. Náluk a szőlő a főbb jövedelmi forrás évszázadok óta, mely termé-

szetszerűleg magával hozta az anyagi jobblétet; vannak szép meleg, köistállóik, mely körülmény állattenyésztési szempontból nem utolsó követelmény. Szénájukat, buzájukat hatalmas csürjeikbe raktározzák. Van erdejük, ahová akkor mehetnek, amikor legalkalmasabb az idő. Állataikat pontosan oltják, ujabban már kétszer is évente lépfene ellen. Van tejfeldolgozó üzemük s a savót feletetik szép yorksieri és báznai sertéseikkel, sőt azt is látom, hogy az elválasztott téli malacokat tejjel erősítik, míg felcseperednek. Az 1.70 lejes literenkénti tejárak gondolkozóba ejtették őket is számításaikban.

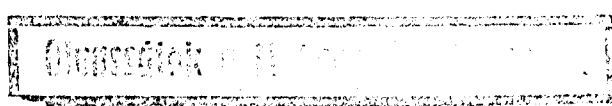
Vannak továbbá igen erős termetű igás lovaik, melyekkel a gyorsfuvarozást és igás munka egy részét elvégezhetik s így a gyors mozgású szürke ökröket könnyebben nélkülözhetik.

Megemlítem még, hogy a vármegye felső részéből is sok simmentali kerül le, de nem a legnagyobb szerencsével és eredménnyel tenyésztetnek tovább. Vidékünkön sok nagy birtok osztatott széjjel s e kezdő, új kiscigáknak keresve sem lehetett volna alkalmasabb szarvasmarhát ajánlani, mint az erdélyi szürkét s meg vagyok győződve, nem lenne annyi sok rossz ló és nehézkes mozgású bivaly — még alig egy pár év óta — kezökben, ha az erdélyi szürke mellett maradtak volna. De a 30—40 hold és nagyobb területtel rendelkezők birtokában is jól megfér a piros-tarkák mellett a fehér marha, sőt mintegy kiegészíti azok munka és tejelési teljesítményét, mert a fehér marhával kimélteni lehet a piros-tarkát.

Amely községben még jelentős számban van a fehér marhából, bármilyen nehézségekkel is vissza kell állítani legalább 1 fehér apaállatot a simmentaliak mellé, mert az csak hasznára lehet mezőgazdaságunknak, természetesen szigoruan megrendszabályozva, hogy csak fehér anyákhöz használtassanak.

Örömmel olvassuk, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet már megtette az első lépéseket ez irányban, reméljük, hogy siker koronázza fáradságát.

Nagy Albert,
okl. gazda.

Treiscanno megyében nagy kárt okozott a szeles időjárás. A Székelyföldnek ezen a részén nagyon gyakoriak a szelek. A szeleknek az a hasznuk idén megvolt, hogy megakadályozták a talajmenti fagy keletkezését. A szeles időjárás azonban egész május hónapban tovább tartott és emiatt elmaradtak a májusi esők. A földek teljesen kiszáradtak és a réteken, szénafüveken is gyenge termés ígérkezik. A szél miatt a méhészek is nagy kárt szenvedtek.

Föld-árak Erdélyben. Erdélyben — a hivatalos kimutatás szerint — egy katasztrális hold föld átlagára 6—7 ezer lej. Megyék szerint az árakban nagy ingadozás tapasztalható. A legdrágábbak a Maros- és Küküllőmenti földek. A legolcsóbb a föld Maramures és Násáud megyékben. Az előbbi helyeken 10—12 ezer, az utóbbi helyeken pedig 4—5 ezer lej egy katasztrális hold területű föld ára.

A kappan, mint csibevezető.

A kappannak a jó tulajdonságai közé tartozik, hogy a csibevezetést és nevelést is megtanulja. E célból a csibék kikelése előtt mintegy 8 nappal egy szecskával kibélelt ládába ültetjük, amely csak akkora legyen, hogy a kappan ülve éppen beleférjen, de ne tudjon felállni. Elegendő levegőről természetesen gondoskodni kell. Legjobb, ha este ültetjük a ládába és még következő nap sem vesszük ki, sőt a ládát teljesen elsötétítjük. A következő naptól kezdve naponta 20 percre kivesszük, megettetjük és megitatjuk. Állandóan figyeljünk arra, hogy a kappan semmi se nyugtalanítsa. Ötödik nap estéjén a kisesibéket már szárnyai alá lehet dugni. A rá következő két nap a kappan

bennmarad a ládában. Csak a kis csibéket vesszük ki etetés céljából aztán megint alá dugjuk. Harmadik nap megpróbáljuk a kappant a csibékkal együtt kivenni. Kétnapi koplalás után mohón lát neki az evésnek és nem bántja a kisesibéket. Lényeges, hogy ez az első közös kieresztés elkerített kis helyen történjék, ahol a csibék nem széledhetnek el. A kappan rendszerint csodálkozva nézegeti a csibéket. Nemsokára azonban elkezd a csibéket hívogatni és ettől kezdve elsőrendű vezető. Éjjelre biztonság kedvéért még szárnyai alá dugjuk a csibéket, de ha látjuk, hogy nappal is maga alá ereszti már, akkor nyugodtan kieresztjük már a szabadba.

Persze kivételesen akad olyan kappan is, amelyik nem szokja meg olyan hamar a csibéket, sőt némelyik meg is csipi azokat, ha évéskor tulközel jönnek hozzá. Ilyenkor csak etetés után adjuk alá a csibéket.

Női gazdasági és háztartási tanfolyam. Az I. G. Duca-i Unitárius Téli Gazdasági Iskola az idén is megrendezi az évenként eddig nagysikerrel rendezni szokott női gazdasági és háztartási tanfolyamát. A tanfolyamon eddig 50—60 tanuló vett részt, ami a gyakorlati oktatást kissé nehézkessé tette. Erre való tekintettel elhatározta az iskola vezetősége, hogy az idei létszámot 40-ben állapítja meg, melyre már többen jelentkeztek. Érdekében áll ezért mindenkinek minél korábban jelentkezni az iskola igazgatóságánál. (Cím: *Gazdasági Iskola. I. G. Duca, Jud. Odorhei*). A tanfolyam egy háziasszony számára teljes tájékoztatást ad és gyakorlatilag kiképzési résztvevőket a főzés, konzerv és befőttkészítés,

kenyér és különféle tészták készítése, egészségtan, konyhakerészet, gyümölcskertészet, méhészet, sertésenyésztés és tejkezelés és tejfeldolgozásban. A tanítás célja minden tárgyból nem a nagy költséggel járó dolgok tanítása, hanem a takarékos és helyes beosztással való háziasszonyi teendők elsajátítása. Háztartási dolgokat külön e célra kiképzett tanárnő látja el. A tanfolyam hallgatónői lakást és el látást kapnak az infézet épületében, hol külön bentlakási felügyelőnő vigyáz fel a rendre. Bentlakók kötelesek ágyneműt magukkal hozni, kivéve a szalmazsákba való szalmát, melyet az iskola díjmentesen ad. *A tanfolyam kezdete július 21-én, vége augusztus 25-én.* Bentlakó és bentkosztoló tanulók az egész időre 750.— lej ellátási díjat fizetnek, kintlakó és kintkosztolók 100.— lej beiratási díjat. Díjak előre fizetendők. Bővebb felvilágosítást az iskola igazgatósága ad.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Válenin. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az érdekeltek számára ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez Válenin (volt Vălcaul-Unguresc Cluj megye). A tanfolyam június 24.-től július 6-ig fog tartani és azon részt vehetnek férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt. A tanfolyam Válenin az iskolában fog megtartatni. A tanfolyam hallgatása díjtalan, csupán a beiratásért kell 100.— lej fizetni. Jelentkezni lehet Válenin: Balogh Jenő tanító urnál, vagy az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatalánál, Cluj, Str. Andrei Muresan 10.

„Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Szövetkezési gyűlés a Székelyföldön.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége közelebről tartotta meg rendes, évi közgyűlését. A nagyjelentőségű gyűlést az eddigi szokásoktól eltérően nem a szövetzeti központ székhelyén, hanem Odorheiu városában tartották meg. Hogy éppen ezt a székhely várost választották a gyűlés színhelyéül, annak legfőbb indoka, hogy a város környékén és ebben a megyében nagyon hatásos és eleven szövetzeti élet folyik. A gyűlésen dr. Drexler Béla elnökölt. Elnöki megnyitójában örömmel állapította meg, hogy a székely nép annyira megértette a szövetzeti eszme jelentőségét, hogy ma ebben a megyében sokkal több szövetzet működik, mint ahány politikai község van. Az elnök a gyűlés megnyitása alkalmával nagy elégtétellel jelentette be, hogy a gyűlés iránt példátlan érdeklődés nyilvánult meg, mert ötvenhét alapító és száz-tizenkilenc rendes tag jelent meg. A gyűlésen ezenkívül többszáz főnyi érdeklődő közönség vett részt, végig nagy érdeklődéssel kísérve a magas színvonalú vitákkal kapcsolatos tárgyalásokat.

A hitelszövetkezeti kérdésekkel kapcsolatban a legrészletesebben a konverziós törvénnyel összefüggő hatásokat tárgyalta a gyűlés. Bethlen László gr. bejelentette, hogy a konverziós törvény által okozott nehézségeket a Szövetség gondos és körültekintő intézkedésekkel enyhítette és kiküszöbölte. A szövetzeti központ élt a konverziós és a szövetzeti törvényben biztosított jogával. Ezen az alapon a Szövetzeti Központ kiegyezett betéteseivel és a viszleszámitolást nyújtó hitelezőivel. Minthogy a központ ajánlatát a hitelezők 64%-a elfogadta, a Szövetzeti Központ jövőjének fejlődése teljesen biztosítva van. A Szövetség hitelezőinek követeléseik felét fizeti ki olyan formán, hogy ebből 60 százalékot készpénzben fizet ki tíz év alatt, kamatok nélkül, a hátralevő 40 százalék értékében pedig üzletrészeket fog adni. Ezeket az üzletrészeket tíz évig nem lehet felmondani.

Az igazgatóság jelentését a gyűlés részvevői teljes megelégedéssel vették tudomásul és a felügyelő bizottság jelentése után, ame-

Izom- és idegfájdalmak, fűfűjás

csúf és hűléses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togal-tabletta. A Togal helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszer-tárban és drogériában. Lei 52.— és Lei 130.—. Svájci készítmény!

lyet Vári Domokos terjesztett elő, megadták a felmentvényt. Az igazgatóság személyi ügyeivel kapcsolatban dr. Drexler Béla elnök bejelentette, hogy több tag igazgatósági tagsága lejárt. A közgyűlés újra megválasztotta a volt igazgatósági tagokat, Bodor Bertalan felügyelő bizottsági elnök helyére Gyarmathy Árpádot választották meg.

Az indítványok során Gyerkes Mihály a gyümölcsstermelő szövetzetek felkarolását sürgette. Mind a gyümölcsstermelő szövetzetek, mind a szorosabb értelemben vett gazdasági szövetzetek ügyét a Hitelszövetkezeti Központ szívvel-lélekkel magáévá tette és így minden remény megvan arra, hogy ezen a téren nagy sikerek fognak jelentkezni.

A Szövetzeti Központ nagyjelentőségű gyűlésével kapcsolatban örömmel kell megállapítanunk, hogy a hitelszövetkezetek ügyének megszilárdulása mellett mindinkább előtérbe jut a termelő és értékesítő szövetzetek ügye. A gyűlés után megtartott előadások és vita során ezek a kérdések részletes tárgyalás alá kerültek.

Magunk részéről annyira nagyjelentőségűnek és fontosnak tartjuk a Hitelszövetkezeti Központ működését, hogy a Magyar Nép egyik legközelebbi számában részletesen fogunk foglalkozni a Székelyföld gazdasági viszonyainak olyan vonatkozásaival, amelyek kapcsolatban állanak a szövetzeti élettel. Szükségesnek tartjuk ugyanis, hogy részletesen rámutassunk a következőkre:

A Székelyföldnek vannak olyan gazdasági cikkei, különösen tejtermékek, amelyek Románia más részein nem állíthatók elő abban a kiváló minőségben. Így tehát arra kell törekedni, hogy az ilyen cikkeknek az értékesítése szövetzeti alapon eredményesen és a nép javára történhessen.

Magyar Népet terjeszteti magyar költészet!

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A földmivelő ember.

Nem régen meglátogattam falun egy kedves ismerősömet, aki csak az utóbbi években kezdett gazdálkodni. Azelőtt hivatalnok volt, aki városon élt s azért azt gondoltam, hogy bizonyos érthető elkeseredés, szomorúság tölti be lelkét amiatt, hogy kiszorult a városból s falusi visszavonultságban, kemény munkában kell eltöltenie napjait. Nem ez történt. Az én ismerősöm egészségesebb, vidámabb, derüesebb lelkü ember lett, mint amilyen azelőtt volt. Mindenesetre van most is bőven panaszolni valója. Az adók, a gazdasági termények nehéz értékesítése, az alacsony árak, a nehéz munka viszonyok, a kedvezőtlen időjárás mind-mind felmerülnek a beszélgetés rendjén mint több kevesebb panaszra okot adó körülmények. És mégis barátom egész egyéniségéből kisugárzik valami nemes öntudatosság, a maga erejéből élni tudó önérzete.

Különösen meglepett az, hogy milyen nagy kedvvel tud beszélni a gazdálkodó ember foglalkozásának sok szépségéről. Azt mondotta, hogy amíg maga is nem kezdett földmivelő munkát végezni, nem is gondolta, hogy annyi gyönyörűséget tud nyújtani ez a foglalkozás az embernek. Külön varázsa van magának a föld tulajdonának. Csodálatos erő árad az emberbe, amikor megáll egy darab földön és körülnézve azt mondhatja: Ez a föld az enyém. Más érzés ez egészen, mint bármi más tulajdonnal kapcsolatos érzés. És aztán a földmivelő embernek minden munkája állandóan megújuló gyönyörűséget ad az állandó aggodalmak jutalmaképpen. Milyen gyönyörűséggel kíséri a földmivelő ember az elvetett magvak kikelését. Milyen felséges érzés például az, amikor egy-egy vasárnap délután végig járja a termő mezőket és gyönyörködve szemléli az aratásra készülő zsenyővetéseket. Csak a gazda ember tudja, hogy milyen nagy gyönyörűséget ad az, amikor a maga ültette gyümölcsfa első termését az asztalra teszi s mosolyogva kínálja meg belőle háza népét. Vagy említsük-é, hogy milyen kedves örömet jelent, amikor újabb és újabb kísérletek után, akár a veteményes kertészet, akár más gazdasági ágakban az új ki-

sérletek kedvező eredményéről számolhat be barátainak a gazda?

Nem unalmas, mindig egyforma sablon munkáról van szó. Az évszakok változásával együtt változnak a gazdálkodó ember munkáinak a formái, a szenzációi és épen azért, aki szíve szerint, hű lélekkel gazdálkodik, az sohasem érzi a munkának, a gépies munkának lelket ölő unalmát és fáradságát. Ha kemény munkát végez a gazdálkodó ember a kemény munkának jutalma abban is visszatérül számára, hogy életrendje egészségesebb és épen ezért álma édesebb, étvágya jobb, kedélye tisztább és derüesebb.

Igy beszélt az én barátom, pár évi kemény gyakorlat után. Beismerte, hogy nehezen élte bele magát új foglalkozásának kemény fegyelmet igénylő feladataiba. Eleinte nagyon alkalmatlan volt a korán kelés, fárasztotta és idegesítette a testi munka, később azonban a sugaras hajnal szépségével együtt ébredt benne a korán kelés után a vidámabb életkedv és a testi munka nyomában, a kemény munkával megszolgált fáradság után édesebb volt az álma.

Reám nézve nagyon érdekes és tanulságos volt ez a beszélgetés. Azt a tanulságot vontam ki belőle, hogy a magyar intelligens embernek soha sem kell nagyon félnie attól, hogyha kiszorul a falura és ott kell megteremtene magának a megélhetés feltételeit. Első pillanatban ugyan úgy tetszik, és nagyon sok lélek szenved is amiatt, hogy a városi életből való leszorítotttság nagy veszedelmet jelent reánk, de ha jól meggondoljuk a dolgot és a falu problémáját helyesen oldjuk meg, sokkal valószínűbb az, hogy a falun keresztül fog felfrissülni, megerősödni, új élet erőt nyerni magyarságunk. Így történik meg az velünk is, hogy amit mások és mimagunk is kárnak és veszedelemnek itélünk, megújuló áldásoknak forrásává válik számunkra. Nem kell azért irtózni a falutól, mert a falusi élet egészségesebb és boldogabb nemzedéke ut- egyengető lesz kissé vérszegényre vált, el- kotó, küzdő erejében megtört népünk szá- mára.

MOST KEZD MALLNI A CSERESZNYE

Most kezd mállni a cseresznye,
Már a rigó megcsipdeste;
Gyenge a lány, csak gyermek még,
Már is vijják a legénykék.

Ha vijják is, isten neki,
Csak a kapun ne járjon ki,
Éjjel tájig a fonóba,
Hajnalgig a táncolóba.

Kicsiny lánynak kicsiny esze,
De nyakig ér a szerelme;
Nyakig érő szerelemből
Holtig tartó gyötrellem nő!

Gálfi Sándor.

„Somlyó” vára.

A Magura hegység hármas bérce alatt porladozik a somlyói vár, amely a fellegvárból, az erődéből és a tulajdonképeni várból állt.

A somlyói vár sohasem volt valami nagy erődítmény, híré, nevét is onnan veszi, mert a Báthory-ház somlyói ágának (s ebből támadtak a fejedelmek és a nagy lengyel király) nemesi előnevét szolgált. A Báthoryak bölcsője a somlyói vár, amelyet egykor Báthory László szerzett, a felesége, Pókay Anna utján.

A Magura hegységgel szemben meredező „Pupos” hegy oldalában ma is mutogatják a szilagy-somlyói lakosok azt a kis barlangot, ahol az őskorban egy sárkány-kigyó lakott, amelyet a Báthoryak őse ölt meg. Innen is van a címerükben a három sárkányfog. Természetesen mondanak egész. S hogy több legyen eggyel a csodadolog, ott van a Magura völgyében a „Pokoltó” is; egy kis tavacska, amelynek a néphit szerint nincs feneké. Aki beleesik, csak a pokolban áll meg. Ez a legbiztosabb útja a poklokra jutásnak.

A vár a Báthoryak idejében élte fénykorát; szívesen tartózkodtak itt, s egyre építgettek. Maga a lengyel király és testvérei is itt születtek és a somlyói ág utolsó gazdag örökösét, Báthory Zsófiát is itt kérték ki II. Rákóczy György erdélyi fejedelem részére. Történeti ese-

ményeket azonban Somlyó nem igen ért meg, mert ez az eldugott hely nemcsak hogy a lakutjába nem esett, de egy csomó vár: a nagyváradi, székelyhídi, ecsedi, erdődi és szatmári erődök valóságos védőgyűrűvel vették körül.

Egyetlen egyszer közelítette meg az ozmán uralom fénykorában egy jókora török csapat, amiről ijedten értesítette az „Órhegyen” állandóan tartózkodó őrszem a vár Somogyi nevezetű parancsnokát.

Somogyi uram maga is meghökkent, alig volt néhány száz ember őrsége: itt bizony a védelem lehetetlenség.

— De hát mit csináljunk? Fölvonassuk a csigahidat? — kérdezték az udvari cselédek.

— Hasztalan. Az csak gyerekjáték! — felelte a várparancsnok s kétségbeesetten tördelte a kezeit.

— Mennyi lehet az az ellenség? — kérdezte most Koczka Gábor nevű dobos.

— Lehetnek vagy négyszázan, — világosította fel az őrszem.

— No, akkor szüret! — kiáltott fel a dobos.

A többiek nagy szemeket meresztettek Koczka Gáborra, hogy talán megbolondult. — Elkergetem én azokat egymagam.

De Koczka jól tudta, mit beszél. Fogta a dobos elballagott vele a völgybe, ahol elkezdte teljes erejéből verni.

A dobszó ezerszeresen visszhangzott a Magura völgyeiben. Azt vélték a hegyek mögül közelgő törökök, hogy óriási táborba találnak belebotolni, ahol több a dobos is, mint náluk a harc és olyan szépen visszafordultak, mintha Koczka Gábor uram diktálta volna nekik. Még tán ma is szaladnak, ha valahol meg nem álltak.

A Báthoryak kihaltával a vár is nagy hanyatlásnak indult. I. Apaffy Mihály idejében már inkább hadi raktárul szolgált s az egyik részében halálra ítélt közönséges gonosztevők, gyilkosok, gyujtogatók raboskodtak. Még a gazembereknek is csak a söpredékét, a legalját zárták Somlyóra.

Ebben az időben a krónikák szerint Tapolcsányi Ferenc uram volt ott a várnagy. Egy éjjel azzal költötték fel ő kegyelmét, hogy megérkezett Gyulafehérvárról a hóhér.

Legott felkelt és felöltözködött.

— Mi baj van? — kérdé a bakótól.

— Alkalmasint munka lesz, mert parancsot kaptam, hogy ide jöjjenek.

— Az lehetetlen. Rab ugyan van vagy huszokilenc, de még egyik ellen sincs ítélet.

— Hm, azt én nem tudhatom. Az én parancsom a fejedelemtől jön.

Erre aztán nagy tünődések és fejtörések mellett megint levetkőzött Tapolcsányi uram és elaludt. De csakhamar megint felrázták.

— Egy szekér van itt a fejedelem ő nagyságától és egy staféta.

— A fejedelemtől? — hebegte. — Mit parancsol ő nagysága?

— Keljen fel kegyelmed azonnal és jöjjen ki az udvarra, ahol a szekér van, — mondta a fejedelmi megbízott suttogva. — Ott megtudja a többit.

Egy nehéz láda volt a szekéren, s abban, mikor felbontották, tiz rendbeli aranytól, ezüsttől csillogó főuri öltözet. A kihimezett csipkés ingtől kezdve egész a kócsagos, bogláros kalpagokig, csalmákig. Főlséges szattyán csizmák, aranyos sarkantyukkal, biboros dolmányok, drágaköves gombokkal.

— Kié ez a nagyszerű ajándék? — kérdezte a várnagy csodálkozva.

— Ebbe felöltöztet kegyelmed tiz rabot.

— Rabot? — hüledezett őkegyelme. — Hiszen soh'se volt ezeken egy becsületes ruhadarab. Mind ágról szakadt tolvajok és gyilkosok. Ne tréfáljon velem kegyelmed.

A fejedelmi megbízott megmutatta Apaffy parancsát, hogy a várnagy mindenben engedelmeskedni tartozik a parancsainak s titokban tartani mindeneket, fejvesztés terhe alatt.

Mit volt mit tenni, mint nyomban felöltöztetni a rabokat a ragyogó köntösökbe. Azok ugyancsak csodálkoztak. Szuricska János, a megörögzött híres nagyenyedi tolvaj, mindjárt le is szakgatta a saját dolmányáról az arany gombokat és elrejtette a börtön falába vájt lyukba. Annyira véreben volt a lopás, hogy önmagát is meglopta.

Nagy ujjongás támadt közöttük, mikor ilyen díszben látták egymást.

— Mi lehet ez, atyafiak? — tanakodtak egymás közt. — Talán megbolondult a fejedelem?

— Hátha megesett rajtunk a szive. Láttá, hogy szegény embereknek nem vagyunk alkalmasak és most megtesz bennünket főuraknak.

Eltalálták, félig. Ott künn a hóhér ezalatt kopácsolta a vérpadot a legényeivel. Mire megvirradott, már készen volt. De jó is, hogy sietett, mert alighogy elvégezte, ismét dörömböztek a várkapun.

— Hej, ki van odakünn?

— Nem kisebb személy, hókás, — felelte

egy hang kívülről, — mint maga Teleki Mihály uram és a török császár biztosa.

Persze, hogy rögtön nyílt a kapu s hajadon fővel fogadta az őrség Teleki uramat, az Apaffy hatalmas miniszterét.

Néhány kocsin jöttek. Naláczy uram és a török császár biztosa, egy pocakos Tahir nevű csausz. A másik kocsin Pataki uram ült, az országos ítélőmester és Krista Mihály, a kancellista; egy pár udvari drabant ült a harmadik kocsiiban.

Teleki Mihály legott félrehívta a várnagyot. — Fel vannak a rabok öltöztetve? — suttogta.

— Igen.

— Helyesen van. Ki fogunk belőlük végeztetni néhányat, érti-e kend? Az ítélőmester olvasni fogja a neveket, aztán ha egy-egy nevet kikiált, kegyelmednek helyén legyen az esze, ne törődjék semmivel, csak hozza a rabok közül azt, amelyik a kezeügyébe esik. Érti-e?

— Megértettem.

— No, hát lássunk hozzá.

A vérpad már készen volt, a hóhér is a bárdjával. Teleki Mihály uram két széket hozatott a maga és a csausz számára. A többiek hád nézék állva a kivégeztetést.

Az ítélőmester elkiáltotta az első nevet:

— Bánffy Gábor!

Erre aztán elővezették Valics Jánost, aki az apját gyilkolta meg s akin csak úgy tüdőköll a sok boglár és csak úgy zörgött a rengeteg arany csatt.

A hóhér suhintott egyet és leesett a János feje.

A csausz pedig felírta a noteszkönyvébe ezt a török betűkkel: Bánffy Gábor.

Az ítélőmester új nevet kiáltott:

Béldi István!

Nemsokára a Béldi István feje is legördült. (Tulajdonképp Pató Marcinak hitták a kivégeztet, a mordályégetők bandájából való volt.)

A csausz meglegedetten mosolygott. Hát még mikor aztán sorba jöttek Erdély legényesebb nevei: Kemények, Zeykek, Bethlenek.

Midőn végre a tizedik vére is szétfreccent a fölbukkanó nap sugarainál, Teleki Mihály uram nepélyesen fölkel és megszorongatja a csatt kezzeit.

— Most inarabron eleget tettünk a felsőszultán parancsának.

Mire a csausz kötekedve jegyezte meg:

— A felséges szultán mintegy tiz főur ki-

geztetését követelte példaadás végett az iránta tanusított engedetlenségért és a „mintegy“ alatt tizenegyet is kívánhatna az ember.

— Igen, de kilencet is.

— Jól van jól, de én a tizenegyhez ragaszkodom.

— Hm, akkor én meg a kilenchez.

— Felebbezzük meg a dolgot a nagyvezirhez, — mondta a csausz — ha ő kerekszámban tiznek mondja a „mintegy tizet“, én nem bá-

nom, még azt se bánom, ha kilencnek mondja.

— Jól van, felebbezzünk! — szólott Teleki Mihály, — de akkor támassza fel nekem előbb csausz uram a tizedik lefejezett urat. Ahol van ni a törzse... és imhol a feje...

Erre aztán elnevette magát a csausz és aláírta a jegyzőkönyvet, hogy az ő jelenlétében eleget tettek a felséges szultán kívánságának. Ilyen bolond dolgok is történtek valamikor.

Mikszáth Kálmán.

Fontos hírek

Különös fogadás.

Az amerikai Louisana város városházának felszentelése alkalmával különös fogadást kötött egy városi polgár az építő mérnökkel. A polgár kijelentette, hogy az épület nagyon szép, milyen szomorú azonban, hogy nem fog olyan hosszú ideig tartani, mint a régi népek által emelt épületek. Az építész erre fogadást ajánlott, hogy az általa épített városháza ezer esztendőig biztosan meg fog maradni. A vitázó felek végül is abban állapodtak meg, hogy fejenként három-három dollárt helyeznek el egy banknál. A hat dollárt kamatos kamataival annak az utódai kapják meg, akiknek elődje a fogadást megnyerte. Ha tehát az épület ezer esztendő múlva összeomlik, a hat dollárt kamatos kamataival együtt a városi polgár utódai kapják meg. Ha pedig éppen megmarad a városháza, úgy az összeget az építész törvényes leszármazottjai veszik fel.

Az érdekes fogadás minden valószínűség szerint csak elméleti jelentőségű, hiszen ezer esztendő alatt a hat dollár olyan óriási összegre növekednék fel kamatos kamatokkal, hogy azt a bank nem volna képes kifizetni. De ettől eltekintve a közgazda-

ság története azt mutatja, hogy ezer esztendő alatt feltétlenül lesz olyan gazdasági válság, amelyik a bankot megbuktatja!

Ki találta fel a zongorát?

Nagyon sok találmány eredetét homály fedi. Különösen nagy azoknak a találmányoknak a száma, amelyekről kiderült, hogy már több ezer esztendővel ezelőtt ismerte azokat az emberiség. Legújabbban a zongorával kapcsolatban állapították meg, hogy ezelőtt ötezer esztendővel ismerték a kínaiak. Est a meglepő felfedezést a régi kinsi főváros Peiping romjainak ásatásakor tették. A kiásott hangszeren 11 hur volt, amelyek közül egy teljes épségben megmaradt máig. A hurok itt is szekrényben — az ugynevezett rezonator

szekrényben — voltak elhelyezve és azokat Kalapács szólaltatta meg éppen, mint a mai zongoránál. Ez a felfedezés megdöntötte a zenetörténetének azt az eddigi tanítását, hogy a kalapácszongora alig 200 éves. Csakhogy az ősi hangszer Kinában is feledésbe ment, de a peipingi lelet kétségtelenné teszi, hogy öt évezreddel ezelőtt volt már kalapácszongora.

Találékony életmentő.

— Köszönöm, hogy kihuzott a vizből. Készséggel adnék ötven lejt szolgálataért, de csak százalékesem van.

— Ugorjék még egyszer a vízbe — feleli az életmentő, — megint kihuzom a akkor ideadhatja a száz lejt.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lel.

TANÁCSADÁS

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Segédék figyelmébe. Az iparos segédeknek három évi működést kell igazolni ahhoz, hogy önállóan magukat, mint mestereket működhessenek.

A mesteri minőség elnyerése végett az illető lakhelye szerint illetékes ipartestülethez kell fordulni, mint elsőfoku iparhatóság-hoz, ahol is kérvényben kell kérni az iparhatóság jóváhagyó határozatát. A kéréshez csatolandók: 1. Allampolgársági igazolvány. 2. A felszabadulást igazoló okirat. 3. Születési anyakönyvi kivonat. 4. Erkölcsi és esetleg büntetlenségi bizonyítvány. Az eljárás rendjén kb. 100—150 lejt taxát kell befizetni.

N. L. Beius. Bernátsky: Szőlőművelés teljesen elfogyott a kiadónál, új kiadás még nincs. Jelenleg raktáron van Bombay: Szőlőművelés 118 lejt. Bombay: A szőlő betegségei és ellenségei 66 lejt. Dezső: Hiányzó szőlőtőkék biztosított utánpótlása 30 lejt. Megrendeltük Fend K.: Szőlőművelés e. könyvét, 80 lejt. Sziveskedjék a megfelelő kiválasztva, annak az árát 5 lejt portóval címünkre postautalványon beküldeni, jelezve a szelvényen a kívánt könyv címét, hogy azt elküldhessük.

G. I. A gyöngyvirág nem minden évben nyílik egyformán. Néha sokat, máskor keveset virít. Nem tartjuk valószínűnek, hogy

a fajtában lenne a hiba. Trágyázza meg jól a gyöngyvirág ágyát. A gyöngyvirág akkor virágzik sokat, ha minél kevesebbet bolygatja. A ritkítást, gyakori kapálást tehát kerülje.

Z. G. Csigák ellen a németországi kertészek ujabban érdekesen védekeznek. Cserép-aljakra, vagy elhasznált bádóg dobozokba sört öntenek és úgy helyezik el a ta-

laj felszínén, hogy az edények pereme egy színbe jusson a talaj felszínével. A csigákat odavonzza a sör szaga és nyalogatják a folyadékot. Hamarosan elszédülnek, beleesnek a sörbe és megfulladnak.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

SZAKÉSZVITTEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

K. E. Drag, Sz. L. Sacareni, **O. M. Vulcan,** M. J. Arad-Gai, **Sz. I. Bihor,** Cs. B. Dej, Sz. J. Arduşel, I. A. Galateni.

S. J. Simion. A husvét óta elmaradt számokat pótlólag elküldöttük. Címe jó s így érthetetlen, hogy miért nem kapta meg rendszeresen a lapot. Egyébként előfizetése 1935 okt. 1-ig van rendben s év végéig 42 lejt beküldését kérjük.

L. Sa. Az ország területén haditengerészeti iskola Constantában van. (Școala Marine de Război.) Ha bővebb felvilágosítást óhajt az iskoláról, illetve az oda való felvételtől, sziveskedjék közvetlenül odafordulni.

G. L.-né Ugy hisszük, oddig már megkapta lapunk 23-ik számát, amelyben Szent Erzsébettel kapcsolatban az anyák napjáról is megemlékeztünk. Ez a számunk és szíves sorai kereszteték egy-

mást. Így a beküldött cikkel tárgyalannak tekintjük

Z. F. A jelzett cikket nem kaptuk meg. Lapunkban a kérdéses ügyet szívesen megtárgyaljuk. Ismerjük meg olvasóink véleményét is!

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: V. S. Armăseni 250 (r. 1934 máj. 1-ig, f. év végéig még 250 lejt kerünk), T. F. Alba-Iulia 150, T. V. Varsand 155, Legifj. K. J. Dorobanti 155, G. J. Satu-Nou 150, Sz. T. S. Cherecheiu 240, F. S. Cadea-Mare 150, D. M. Crisbav 150, A. F. B. Bucuresti 150, F. P. és A. L. Dornesti 155—155, R. J. Brates 85, D. A. Lisneu 150, B. J. Lonsa 155, G. L. Rân-Bărbat 64, K. L. Brad 150, T. F. Surduc-Mare 100, K. L. Stana 250, Ifj. B. S. Filea 155, M. J. Zetea 400, N. Gy.-né Siml. Silv. 50, G. I. Hoghiz 150, Bf. N. M. Sabed 150 lejt.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 10 lejt. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lejt. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Vass Adolf szabadalmi ügyvivő Cluj, Calea Regele Ferdinand 51. I. e.

Megvételre keresünk 1 drb. Pál-may József: „Háromszék vármegye nemes családjai” és 1 drb. Pál-may: „Udvarhely vármegye nemes családjai” című könyvet. Ajánlatokat ármegjelöléssel a Magyar Népi kiadóhivatalába küldjünk.

ELADÓ jutányos áron 4 hengeres, 4 üléses esukott „Overland” típusú autót. Értekezni lehet Cluj Str. Baron L. Pop 5. I. emelet 11. ajtó.

A Cluj-i igazságügyi szolgálatból kibocsátott telekkönyvvezetők

»ZEMOSA«

jelige alatt egy

általános kereskedelmi ügynökséget állítottak fel **Str. Memorandului 2. sz. 3.** bent az udvarban. Az iroda a következő ügyleteket bonyolítja le: ingatlanok vételre és eladásra, képviseltek elfogadása, árak kihelyezése vagy elrakározása stb., stb. Az ügynökség a fenti ügyletek lebonyolításáért erkölcsi és anyagi garanciát vállal.

Lebontották az erdélyi magyar játékszint.

„A magyar nézőjáték előadására egyesült nemes ifjak társulata látván azt, hogy a magyar nyelven írt vagy ezután irandó színjátékok a nemzeti és anyai nyelv mívelését nagy mértékben mozdítják elő; elhatározták magokban, hogy magyar színelőadásokat rendeznek és a királyi főkormányt felkérlik, hogy számukra Erdélyben bárhol előadásokat tartani engedély adassék.“

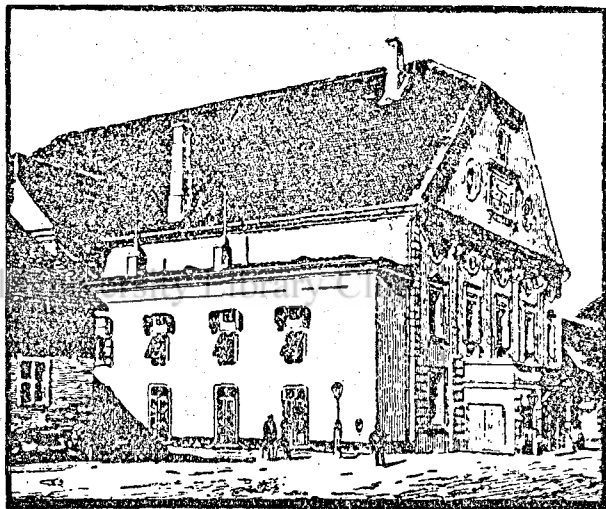
Ezek a szavak olvashatók abban a kérvényben, amelyet hat kolozsvári református tanulóifju és négy kisasszony terjesztett 1792 augusztus havában a királyi főkormányzók elé és a kolozsvári országgyűléshez. Bánffy György kormányzó, a rendek egyhangú határozata alapján a főgazgató tanács útján ki is adatta az engedélykiratot, amely „nem ellenzi, hogy a könyörgők, valamint a nemzetnek, úgy a nemzeti nyelvnek pallérozására és nagyobb gyarapítására szolgáló erkölcsös játékokat itten, Kolozsvár városában és más helységeiben is ezen fejedelemségnek, minden akadály nélkül űzhessenek.“ Az engedély birtokában aztán Fejér János, a szervezkedő magyar színészek vezetőembere megtartotta az első előadást Kolozsváron. Ezen az előadáson az első magyar szót Kotsi-Patkó János mondta ki, akit azóta is az erdélyi magyar színjátszás atyamestereként tart számon a színészet történelme. A háttérben pedig Aranka György, az erdélyi királyi tábla számszeletti bírója és irodalomtörténetünk tisztelt neve buzgólkodott és buzditott másokat, míg a dolgok ideig érkeztek.

Ez a magyar színház, — az első magyar színház, — nehezen épült föl. 1792-ben mondták ugyan ki felállítását, de még 21 esztendő telik el, — amíg Nagy Lázár, a színház építésének felülvígázásával megbízott nemes úr, — felvésetheti arany betűkkel a tető alá került épület homlokzatára: „Erdélyi Nemzeti Magyar Játékszint“ és újabb nyolc esztendő, amíg a teljesen elkészült és berendezett épületbe be is költözhetik a magyar színművészet. Addig sok nehézség, fennakadás volt az építkezés körül. A magyar társadalom adta építkezési költségek újból és újból felemésződnek. A gyűjtést irányító Fritsi-Fekete Ferenc egyre járatta a főurak között a „kerülő könyvecskét“, amelybe 1000—

1000 forint erejéig ki-ki előre megváltotta pályolya bérletét nemzetsége számára. A pénz mindegyre kifogyott, az építkezés mindegyre megállott.

Kormányzói engedéllyel kölcsönt vettek fel rá: s végtére csakugyan eljuthattak a megnyitáshoz. Ez a megnyitó ünnepnapja volt az erdélyi magyarságnak, amely a felépült színházban a magyar nyelv fontos védővárát látta.

A rendes társulat pedig a következő napon, 1821 március 13-án „Corvin Mátyás“ című eredeti magyar darabbal kezdte meg előadásait. Megnyitásával a pesti Nemzeti Színházat éppen 16 esztendővel előzte meg. Eleven színházi élet

A régi Magyar Színház Clujon.

pezsgett benne 1905-ig 85 esztendőn keresztül. De akkor elvesztette jelentőségét, mert 29 évvel ezelőtt megnyiták az új színházépület kapui, amelyben a román nemzeti színház és opera kapott hajlékot.

De aránylag csekély befektetéssel még a mai napig is játszani lehetett volna benne, ha az állam át nem engedi annak idején az egyetem növénytan intézetének, amely ládáiban felhalmozott növénygyűjteményét tartogatta színpadán és nézőtérén a legutóbbi időkig. Most a cluji tudományegyetem tanácsa mondotta ki fölötte a halálos ítéletet: diákotthonot rendeznek be az új épületben.

A magyar színészet legnagyobb nevei itt kezdték a pályájukat, innen indultak utjukra,

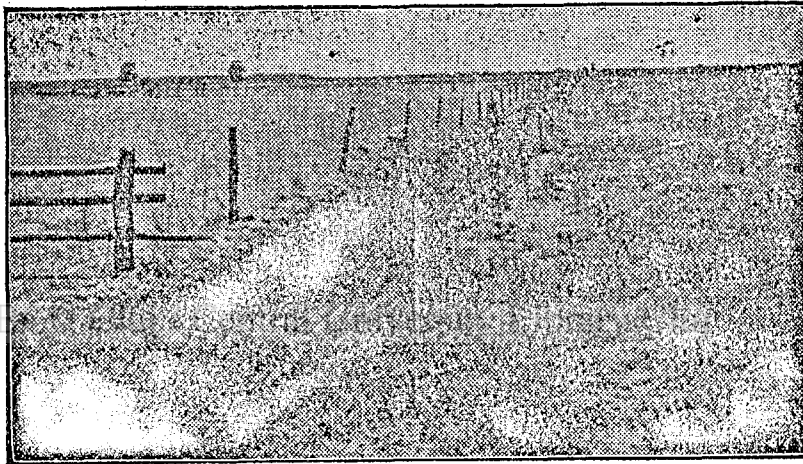
ami országos hírnevet jelentett a legtöbbjüknek. Kiváló művészei már a nyolcvanas években Bécsbe merészkedhettek fel az egész társulattal magyar nyelvű dicsőséges vendégszereplésre. Amikor 1892-ben a nemes ifjak színháznyitásának százéves évfordulóját ünnepelte országraszóló fénytel a Cluj-i színház, ez az ünnep nemcsak Erdély, hanem egész Magyarország nem-

zeti és irodalmi ünnepe volt. S most, amikor el-tűnik a föld színéről, mindannyian tudjuk, hogy csak a téglái és a falai mennek veszendőbe, mert az a lélek, az a szellem, ami onnan kiáradt, s az a művészet, amely ott fejlődött, emelkedett, nagyban hozzájárult annak a lebonthatatlan, nemes épületnek kialakulásához, amelynek neve: magyar művészet és magyar irodalom.

Szakaszokra osztott legelők.

Többször írtunk lapunkban arról, hogy a legelők okszerű kihasználása csak úgy lehetséges, hogyha szakaszokra osztva legeltetjük az állatokkal. Amíg az egyik szakaszon folyik a legeltetés, a többi szakaszokon fejlődik a fű és

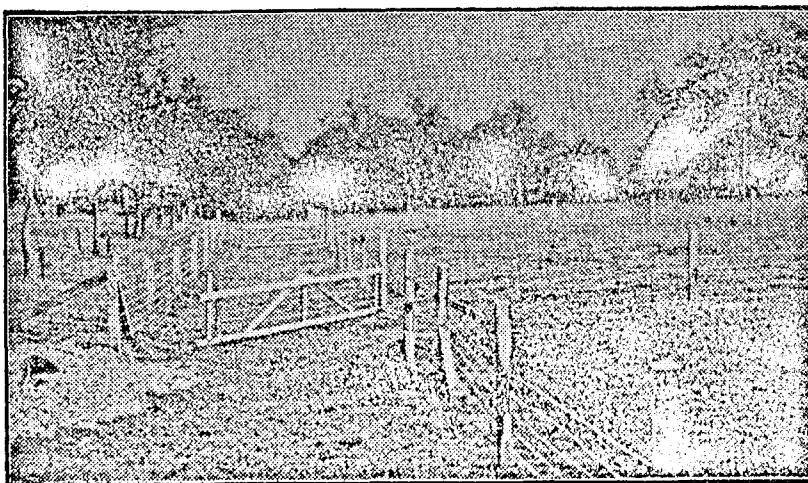
és így a legeltetés szakaszossága tökéletesen megvalósítható, mert az állatok egyik szakaszból nem juthatnak át a másikra. Ilyen módon a pásztorolás kérdése is egyszerűbbé válik, mert a korlátok elzárják az állatokat. A két kép figyel-

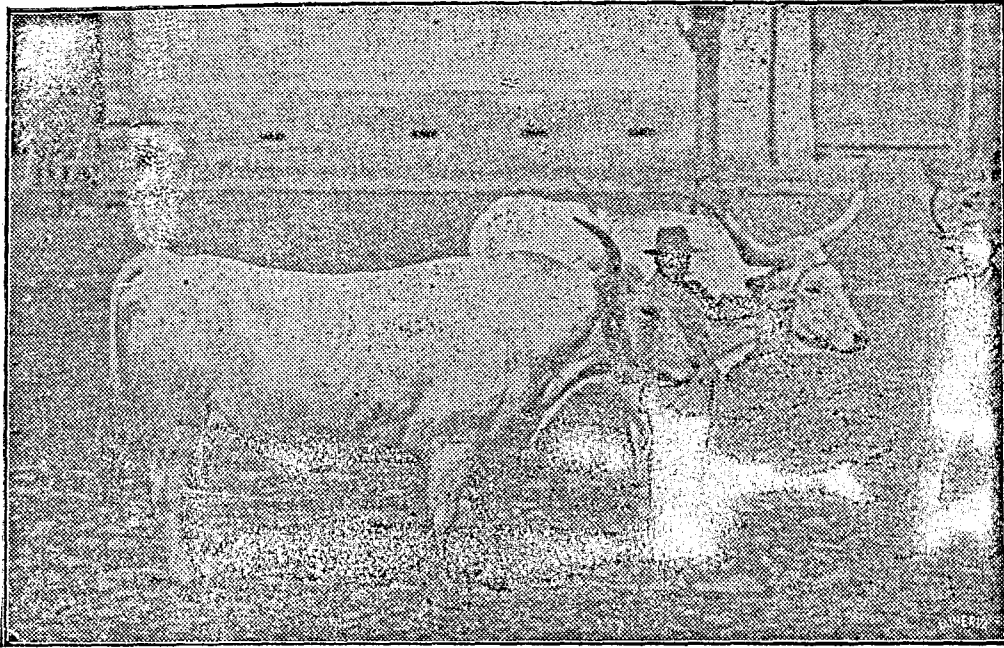

mikor rácsapjuk az állatokat bőséges eleddel kapnak.

Képeinken németországi legelő képeit mutatjuk be. A két képen láthatják olvasóink, hogy a legelő szakaszai korlátokkal el vannak kerítve

meztető, hogy nekünk is a legelők helyes beosztással való kihasználására kell törekednünk. Ha korlátokkal nem is zárjuk el a legelőket, igyekezzünk a legeltetést szakaszonként megvalósítani.

Magyarfajta ökrök. 1926-ban 56 ezer lejtért keltek el.
Szövegét lásd a gazd. rovatban.

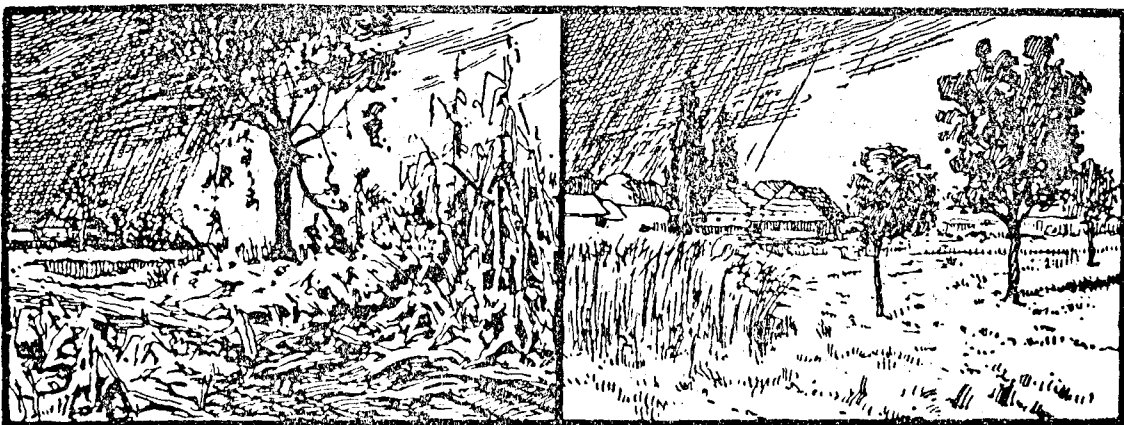
Tanuld meg!

**Miért nem okoz kárt a jég, ha esővel
vegyesen hull?**

Az általános felfogás szerint a jegeső különösen akkor szokott nagy károkat okozni, ha eső nélkül tisztán hull a jég. Ha a jégverés alkalmával eső is hull, a jég még ha nagyszemű is, nem szokott nagy károkat okozni. Ezt a felfogást a tudományos vizsgálatok minden tekintetben megerősítették.

A dolognak érdekes magyarázata van. Az esőcseppek lassabban hullanak a földre, mint a

nehéz jégzemek. Amikor tehát vegyesen hull jég és eső, akkor a lejelé eső jégzemek mindegyre esőcseppekbe ütköznek. Az esőcseppek, mint tollpárnák lefékezik a jégzemeket. Így mire a jég a föld felszínére jut, sebessége annyira megcsökken, hogy kárt nem okoz. Természetesen nagyszemű jég esetén, vagy ha az esőcseppek kicsinyek és ritkák, nem érvényesül az esőcseppeknek jelentebb előadott fékező hatása. Ez a magyarázata annak, hogy néha a jég, bár esővel vegyesen hull, mégis nagy károkat okoz. Szerencsére azonban gyakoribb az az eset, hogy az eső jótékony, fékező hatása érvényesül és a jég, amelyik esővel vegyesen hullott, nem okoz számbavehető kárt.

ESŐ-NÉLKÜL

A JÉGESŐ HATÁSA

ESŐVEL

Olvasmányod betűjében

Kincs rejlik magyar népem.

Ezt a kincset szájról-szájra

A MAGYAR NÉP felszolgálja.

Tervezési mód magyar díszítő elemekből

Hullám vonal mint díszítés vezető

Hullám vonal mellett vállakozó alapformák a levelek

Hullám vonalban fel és lefelé álló elemek levéldíszlet

A hullám vonal az elemek közepén halad át

2 féle elem elhelyezése kettős hullám vonal mellett

Szögély díszítések

Tervező mód a magyar díszítő elemekből.

Előző számunkban megemlítettük, hogy a díszítést különböző vonalak mellé helyezzük és ezek a vonalak mintegy vezetik a díszítést.

Egyik legkedvesebb vezető vonalunk, a hullámvonal. Mellékelt rajzunkon néhány példát mutatunk be, hogyan lehet a hullámvonal mellé díszítést tervezni?

Megjegyezzük, hogy az árnyékolással kiemelt alapformák helyett használhatunk bármi-

lyen magyar díszítő elemet, mi a szemléltetés kedvéért mindig a lehető legegyszerűbb formát adjuk.

Ha varrottas számára tervezünk, jó ha a vezető vonalat élénkebb színnel hangsúlyozzuk, hogy az első pillanatban láthassuk díszítésünk fő szerkezeti elemét (vezető vonalát.)

— Ez legyen az én arcképem?

Hiszen egy cseppet sem hasonlít rám.

— Annak csak örüljön.

Félév határán.

Junius hónappal az év elsőfele véget ér. Meg kell állapítanunk, hogy lapunk felkes előfizetőinek pontossága tette lehetővé a Magyar Nép zavartalan megjelenését. Midőn ezt megköszönjük, kérjük a hátralékosokat, hogy küldjék be mielőbb tartozásaikat.